Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

De iniusto rupto et irrito testamento

urn:nbn:de:bsz:31-319110

Visual Library

mine. ĩ. de flumi. Si adijcit̃ accuſatio ſignificat extra locum: vt. ĩ. arbo. fur. ce. l. i. §. i. vbi exponit̃ in. i. ſupra vel iuxta. Fallit ratione euitande contrarietates: vt. l. ſi ſtatuta. ĩ. de iniur. Et iſtud facit in arg. ad. q. vnus teſtis dixit ꝙ fuit in domo: alius iuxta domum. An iſti teſtes probant. videtur ꝙ ſic: qa teſtes reducuntur ad concordiam ne ſint contrarij: vt extra de teſti. c. cum tu. dixi ĩ. l. inſulam. §. i. ſ̃. ſolu. matri. exponat̃ ergo in domo. i. iuxta domum: vt dicta. l. ſi ſtatuta. Dicunt tamẽ canoniſte vt Bern̄. ⁊ Inno. ꝙ illa concordia tunc debet fieri quando teſtes ſunt pares: ſecus ſi ex aliqua parte ſunt plures: quia tunc non debet ſtari: vt extra de offi. dele. c. cum contingat ⁊ ibi per Innocen. Secundo caſu quando adijcitur nomini ſignificanti tẽpus ⁊ tunc aut adijcitur ablatiuo: ⁊ debet infra tempus intelligi: vt. l. i. §. quibus. ĩ. de ſuc. edi. ⁊. l. cum fuerit. ĩ. de manu. teſta. ⁊ tetigi. in. l. ſicut. ĩ. de lega. i. tantuꝫ eſt dicere in anno q̃tum infra annum. Si vero ponitur cuꝫ accuſatiuo ⁊ ſignificat poſt tempus. ſ. annos proximos: vt. l. ſi annos. ⁊. l. nõ putabam. ĩ. de condi. ⁊ demon. dixi plene in. l. ſi cui leget̃. ĩ. de lega. i. dic vt ibi. Tertio caſu quando adijcitur nomini ⁊ non ſignificat locum neqꝫ tempꝰ ⁊ tunc aut adijcitur accuſatiuo ⁊ ponitur pro cõtra: ut. l. nõ dubium. C. de legi. ⁊. C. de epiſ. ⁊ cleri. l. raptores. C. de here. l. manicheos. ⁊ ſ̃ tribu. l. in heredem. in princi. ⁊ omnes. ll. que dicunt actiones dari in heredem. Si vero adijcitur ablatiuo: tunc ſignificat materiam de qua agitur: vt quãdo dicitur in pecuniarijs cauſis ⁊c̃. in infinitum veniunt hic: vt. l. in pecuniarijs. ſ̃. de fer. ⁊. l. videamus. §. in fauiana. ſ̃. de vſur. ⁊ inſtitu. de act. §. in bone fidei. cum multis ſimilibus. ⁊ hoc de vera ⁊ ꝓpria ſignificatione. Quandoqꝫ tamẽ reperitur improprie poni. Nam quãdoqꝫ ponitur in. pro aut: vt. l. ſi ſtipulatus fuero decẽ in melle. ĩ. de ſolu. ſm̃ vnam lectu. quandoqꝫ in. ponitur ꝓ cum: vt. l. naturalis. §. in his. ſ̃. de p̃ſcrip. verb. ⁊ ibi glo. Quandoqꝫ in. ponitur pro ad: vt. l. cum antea. in fi. C. de arbi. ⁊ de his non poteſt dari certa doctrina: quia iſte coniũctiões ⁊ prepoſitiones ſepe ponuntur vna ꝓ alia quando expedit: vt no. in. l. eas cauſas. ĩ. de condi. ⁊ demon.

Queremus. Hic ſceuola põit vnã queſtionem circa conſilium iuliani ⁊ eſt caſus clarus. ¶ Oppo. iſte caſus videtur contra caſum. §. ⁊ quid ſi tantum. ſ̃. e. l. vbi per emancipationem deſinit ſuus poſſe eſſe heres ex teſtamento. Reſpondeo ibi habebat ſubſtitutuꝫ in ſuitate: hic non. ¶ Oppo. de. l. ſi alienum. §. in extraneis. ĩ. de here. inſti. So. ibi facta eſt mutatio de capace in non capacem: hic vero facta eſt mutatio de capace in capacem alterius conditionis. dixi. ſ̃. e. l. §. forſitan. ¶ Ultimo glo. dicit ꝙ iſta ẽ difficilior. l. que ſit in toto corpore iuris ⁊ ſuam materiaꝫ melius explicat: ⁊ ego delaraui vobis melius nũc q̃ vnq̃ fuit declarata. diſtinctionem magnam Dy. qua ponit non refero: qa modice vtilitatis eſt. ⁊ poſt q̃ ille gallus fuit nunq̃ ſic cantauit vt hoc anno fecit.

i **Inter cetera.** Filio in poteſtate p̃terito teſtamentũ eſt ipſo iure nullumª. hoc dicit. In preteritione filij emanipati quid iuris ſit: vidiſtis. ſ̃. e. l. gallus. §. in omnibus. Itẽ an hec. l. quo ad legata ſit hodie imutata per auctẽ. ex cauſa. dicam. ĩ. ti. i. l. filio. Barto.

ª ¶ Nullum. Etiã ſi nõ dicat nullũ: vt tenet pau. d̃ caſt. conſilio ccclij.

c **Cum apud.** Filius apud hoſtes preteritꝰ nõ rumpit teſtamentuꝫ ſi non redit. hoc dicit. hoc intellige: vt. ſ̃. e. l. gallus. §. in omnibus.

g **Si filio.** Ab inteſtato ſuus ⁊ emãcipatus ſuccedunt equaliter. hoc dicit. Uel aliter. exheredatus nõ habet contratabu. beneficio alterius preteriti. hoc dicit. Hec lex legitur duobꝰ modis. primo ꝙ loquitur in duobus filijs ⁊ tunc eſt plana. ſecundo ꝙ loquitur in filio emancipato ⁊ nepote ex eo in poteſtate retento qui veniet per edictuꝫ de cõiun. cum emancipa. lib. eius: quod edictuꝫ eſt hodie correctum: vt dicit glo. cõtrarias glo. habemus vt dixi in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tm̃. ſ̃. e. dicam latius in. l. i. de coniun. cum emanci. lib. ⁊ per Cy. C. de ſuis ⁊ legi. auc̃. in ſucceſſione. dicit glo. in. l. ſi exheredatus. de quo dic vt dixi. ĩ. de ſuppel. le. l. labeo. ⁊ per Dy. extra de regu. iur. c. quod alicui. li. vi.

De iniuſto rupto ⁊ irrito teſtamẽto. rubrica.

De iniuſto rupto ⁊ irrito teſtamento.

¶ Dictũ eſt ſupra de teſtamẽtis. verum quia teſtamentum quandoqꝫ efficitur iniuſtum. ideo ponitur hic hec rubrica.

Ex. l. ſequẽti.

¶ De dictione poteſt. Et an cum ex teſtameto poſſibile eſt adire hereditatem per reſtitutioneꝫ factam a principe rumpat̃ primum.

t **Teſtamentum.** Glo. diuidit hanc. l. in. v. particulas. ſicut ponit qnqꝫ modos nullitatis. diuiditur ⁊ melius ĩ tres ſm̃ ꝙ de tribus tãgit rubrica: quia primo de iniuſto. ſecundo de rupto. tertio de irrito teſtamento. ſecũda ibi. aut rũpit̃. tertia ibi. aut irritũ. Et circa p̃muꝫ ponit duos caſus. circa ſecunduꝫ alios duos. circa tertium vnum tm̃. ⁊ ſic poteſt ſuſtineri glo. q̃ dicit ꝙ ponit quinqꝫ modos rumpendi. ¶ Oppo. ꝙ male faciat iuriſconſultus ibi ponẽdo duos caſus: quia inſtitutio vel exheredatio ẽ de ſolẽnitate ⁊ neceſſaria: vt. ſ̃. ti. i. l. iter cetera. Glo. fatetur contrariũ ⁊ tu dic ꝙ hic ſunt duo caſus circa iniuſtum teſtamentum: ⁊ differunt in hoc: quia primus reſpicit ſolẽnitates cõmunes que ĩ quolibet teſtamẽto requirũtur. Secũdus caſus reſpicit ſolẽnitates que quãdoqꝫ nõ requirũtur vt in eo qui non habet liberos. Oppo. hic dicit̃ ꝙ ſolẽnitates debent ſeruari. Contra. C. de formul. l. i. Glo. non ſoluit. Dy. dicit ꝙ hic loquitur de ſolennitate neceſſaria. ibi de fruſtratoria ⁊ ſimulata. ¶ Opp. de. l. codicillis. §. fi. ĩ. de leg. ij. So. ibi nõ valet vt teſtamẽtũ: ſed vt codicillus. quia fuit ibi ſufficiẽs ſolẽnitas quo ad codicillos ¶ Oppo. ad ſecundũ ꝙ preteritione non rumpatur: vt. l. i. ĩ. de contra tabu. So. hic in preteritione ſui. ibi in preteritione emancipati quod ꝑ autenti. mutatur in hoc: qa cauſa debet inſeri: vt dixi in. l. gallus. §. in oibus. ſ̃. ti. i. ¶ Opp. ꝙ teſtamentũ ſecundũ nõ tollat primũ: ſed vtrũqꝫ valeat: vt. l. querebatur. de teſtamẽ. mili. So. ibi in pagano. hic in milite qui põt decedere duobꝰ cõditis teſtamẽtis. ¶ Oppo. de. l. ſi filius qui in ptãte. ſ̃. ti. i. So. ibi in ſecundo teſtamento non potuit adiri hereditas de iure ciuili vt ibi dixi. Dicam in. l. cum in ſecundo. ĩ. eo. Op. ĩ. eo. l. iij. §ſi. ſed ⁊ ſi ſtante. So. qd̃ tex. hic dicit ex quo heres exiſtere potuit debet intelligi. ideſt poſſibile

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a Eſtam̄ t tū. Dictio poteſt. No. de ꝯ. pōt adde qᵭ no. bar. i .l. creditores in .i. colū. C. de pig. in re pe. de intellectu hui⁹ ꝟbi ⁊ p glo. in ꝟ. nō pōt. in .c. .i. de reg. iu. in .vi. ⁊ ibi de verbo nō pōt. vıᵭ bal. in .l. i. in pe. col. C. q admit. ⁊ ꝺ ꝟbo pōt. vıᵭ no. bal. in .l. iij. in .i. col. C. q. res iudi. nō no. i. xix. oppo. ⁊ in auē. itez ſi qs. C. de natu. li. ⁊ no. bal. i. d. l. gallus. i pn. .ſ. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ q̄ no. bar. in .l. ſuus. §. ſed ſi filio. de heredi. inſti. ⁊ q̄t modis accipi pōt ꝟbuȝ poteſt. vide pau. ꝺ liaȥa. in cōmento ca. potuit. in pn. ꝺ loca.

fuit: ⁊ ita fuit in .l. cōtraria aliquo caſu poſſibile hereditatem adiri. Nota ergo ꝙ hec dictio poteſti. ntelligiẜ ideſt poſſibile eſt. ¶ Op. ꝙ dictio pōt importat neceſſitatē vt. ſ. ti. i. l. gallus in pn. So. ibi dictio pōt⁹ poniẜ in oratione principaliter ꝑpter ſe. tūc quid importat dic vt ibi. hic ponitur incidenter ꝑpter aliud quo caſu intelligiẜ poteſt ideſt poſſibile eſt. Sed cōtra videẜ ꝙ hec dictio poteſt requirat cū potentia actuȝ: vt. l. iij. §. ſi quis ſic accepit. de ſta. lib. Pro ſol. ſcias ꝙ poteſt tria importat. primū eſt poſſibilitas nature. ſecundū eſt potentia. tertium eſt actus. hoc p̄miſſo dic aut verbū pōt in oratione poſitum nō refertur ad actuȝ certe perſone: ⁊ tunc ſignificat poſſibilitatē nature vt hic. dicit enim tex. ex teſtamento ex quo pōt adiri hereditas nec curat per quē. Quādoqȝ referẜ ad actum certe perſone: ⁊ tunc aut ille actus cū explicaẜ cōtinet cōmoduȝ certe perſone aut nō. primo caſu aut ille ad quē referẜ ex hac potentia vult agere ⁊ requiriẜ potētia cum actu: vt. l. iij. §. ſi quis ſic acceperit. ī. de ſta. libe. Aut ex hac potentia vult alius cuȝ cōuenire: ⁊ intelligitur ꝙ habeat potentiā ⁊ cōmoditatem deducendi ad actuȝ: vt. l. nepos ꝓculo. ī. de verbo. ſigni. Secundo caſu quando actus explicandus nō reſpicit cōmoditatē certe perſone tunc requiriẜ potentia deducendi ad actū illius perſone: nec reqriẜ poſſibilitas nature: vt. l. iter illam. ī. de verbo. ſigni. Fallit quādo apponereẜ dictio poſtꝙ. quia tunc requiretur potentia cuȝ actu ſm lec. quā poſui in dicta. l. iter illā. ¶ Cōtra p̄dicta op. de. l. qᵭ ſeruus. de cōdi. ob cām. Sol. hic loquiẜ quid importat dictio poteſt poſita incidenter ꝑpter aliud affirmatiue. ibi vero loquiẜ qd importat dictio pōt negatiue. hoc eſt quādo deficit illa potentia. ⁊ ſic eſt materia p ſe quā dicā in .l. ſuus quoqȝ. §. penu. de here. inſti. Scias etiam ꝙ hec dictio poteſt habet quandā virtutem extenſiuā: vt. l. ſi ita quis. in prin. ī. de lega. ij. ¶ Quero quid ſi ex teſtamēto eſt poſſibile adire hereditatem per reſtitutioneȝ factam a principe. Reſpōdeo primum nō rumpereẜ ꝓpter hanc poſſibilitatē: vt ar. l. iij. in prin. ⁊. §. i. ⁊ .ij. ī. de fideicō. li. Op. de. l. cum quidā. ī. de his qui. vt indig. So. ibi. poterat adiri hereditas: lȝ eſſent indigni: vt. l. ex facto. §. iul. ī. de vul. ⁊ pupil. ¶ Ultimo op. inſti. qui. mo. teſ. infir. §. alio. Hic vt in glo. Bar.

Ex. l. ſequēti.

¶ An cū in codicillis ſunt inſtituti veniētes ab inteſtato primū teſtamentum rumpaẜ.

Unc autem. Iſta lex determinat qᵭ ſup̄ dixerat de teſtamēto rupto per aliud teſtamentum. ¶ Oppo h̄ diciẜ de veniētibus ab inteſtato ſcriptis in voluntate imperfecta inducta per Iuſtinianū: vt. l. hac cōſultiſſima. §. ſi qs autē. C. de teſta. So. hic fuit additū a compilatoribus noui iuris. ſimile in .l. ſi duob⁹. §. ſi pri⁹ .ī. de cōtra tabu. ¶ Oppo. de. l. ſancimus. C. de teſta. So. ibi ſunt plura .ſ. teſtamentū iperfectuȝ ⁊ concurſus temporis. ¶ Quero qd ſi in teſtamento imperfecto apponatur clauſula caſſans ⁊ irritans ⁊c̄. Rn̄deo vt dixi in .l. ſi iure. ī. de le. iij. Quero qd ſi in codicillis ſint inſtituti veniētes ab inteſtato: an primū teſtamentuȝ rumpaẜ. Rn̄deo ꝙ ſic per hanc. l. ⁊ per dictum. §. ſi quis autem[b]. Sed dices ille. ll. loquūtur quando voluit teſtari: ſed nō ſeruauit ſolēnitatem in. q. propoſita expreſſit ꝙ voluit codicillari. Reſpōdeo ex quo a lege ꝑmittitur in voluntate imperfecta

b Unc āt. n .§. ſi qs autem. Et vide de hac. q. no. in .ꝺ. l. hac ꝯſultiſſima. §. ſi quis aūt. C. de teſta.

inſtitui venientes ab inteſtato videtur permitti eadeȝ ratiōe in codicillis: vt. l. milites codicillis. cōiuncta. l. i. ⁊. l. miles. de teſt. mi. ⁊. l. i. ſ. de codicillis. Quero quid ſi teſtamētum in quo ſunt inſtituti venientes ab inteſtato eſt nullum ex cauſa preteritionis. dic vt dixi in .l. ſi filius qui in poteſtate. ſ. ti. i.

p **Oſthumi.** Poſthumi ſunt nominati exheredādi ⁊ poſthumi nominanẜ qui poſt humum naſcūtur vel qui poſt teſtamentuȝ agnoſcuntur. hoc dicit. ¶ No. ꝙ poſthumi ꝓprie ſunt qui nati ſunt poſt mortē. Alij impropͤ dicūtur poſthumi: vt hic patet. ⁊ glo. dicit. dixi in .l. gallus i pn. .ſ. ti. i. Modos aūt quibus quis dicaẜ poſthumus habuiſtis in .l. filius a patre. §. i. ſ. ti. i. ⁊ no. .C. de poſthu. heredi. inſti. ſuper rubrica. ¶ Oppo. ꝙ primum teſtamentū nō tollatur per ſecundum ruptum: vt. ſ. l. ꝓxima. So. hic eſt ruptum agnatiōe poſthumi. ⁊ ſic poſſibile fuit hereditatē adiri in .l. ꝯria nullo mō fuit poſſibile. Bar.

Nominatim. He re que non habet nomen ꝓprium dicitur nominatim diſponi ſi ſub nomine ſui generis nominetur. hoc dicit. ¶ Nota ꝙ fauore teſtamenti conſeruandi trahitur ad iam natum vbi dicitur poſthumus exheres eſto: vt hic: ⁊. ſ. titu. i. l. placet.

Licet autem. Poſthumus rumpit eum graduȝ vel ſpem eius gradus a quo reperitur preteritus ⁊ quod dependet ex eo. quod autem nō conſiſtit re nec ſpe rumpi non poteſt. hoc dicit. cum duabus. ll. ſe. In .l. nam ⁊ ſi ſub conditione. ¶ Nota qᵭ nō eſt re nec ſpe tolli non poteſt. ¶ Nota ꝙ ſublato vno tolliẜ illud qᵭ ex eo depēdet. non autem tollitur id quod per ſe ſubſiſtit. ¶ Opp. .ī. e. l. ſi. Sol. glo. ſubaudit maxie. Azo legit alio modo: ſed qlibet eſt bonus caſus ſm dy. ¶ Oppo. pendente cōditione primus gradus nullus eſt: ergo ſecundus non poteſt ab eo dependere ⁊ ſic nec rumpitur: vt. l. iij. in ſi. ſ. titu. i. ⁊. l. ſi venter. ī. de ven. in poſſeſ. mit. Reſpondeo pendente conditione primus gradus non dicitur ſubſiſtere re ſed ſpe. ⁊ propter illud quod eſt ſpe dicitur ſecūdus gradus dependere ex eo. facit. l. cuȝ vero. in principio de fideicom. li. vbi illud quod eſt ſpe habetur perinde ac ſi eſſet re. Ratio huius eſt: vt dixi. ſ. ti. i. l. gallus. §. videndum: quia hic ſpes habet eundem effectuȝ ſicuti ſi eſſet re. nam ita impeditur ſubſtitutus adire pendēte cōditione inſtitutionis. ſicut ſi eſſet inſtitutio pura ⁊ heres deliberaret. facit. ī. qui. ad liber. procla. non li. l. pe. ⁊. ī. de acqrē. heredi. l. ꝙdiu. ¶ Oppo. de verſi. poſt defectum. ad prin. l. So. hic nō conſiſtebat teſtamentum re nec ſpe. in princi. l. cōſiſtebat ſpe. ¶ Ultimo glo. que eſt hic ſignat vnum contrarium ⁊ non ſoluit. dicit glo. quemadmoduȝ teſta. ape. l. iij. §. i. ſol. vt no. ī. de regulis iuris. l. non poteſt. in ſi. ti. alia contraria ſolue vt in eius nota. Barto.

Ex. l. ſequēti.

¶ Ad hoc vt ſuus admittatur ad rumpendum requiritur vt ſit ſuus tempore mortis. ⁊ ad hoc vt ſuccedat ab inteſtato ſufficit ꝙ ſit ꝓximior tēpore quo teſtamentum deſtituitur. ⁊ nepos conceptus poſt mortē aui nihil attinet auo nec auo ſuccedit ex perſona ſua.

s **I quis filio.** Nepos preteritus ita demum rumpit teſtamentum ſi tempore mortis

a Si quis filio. §. irritum. Et ſic facit φ ſi dānatus eſt quis de crimine
e capitali efficitur inteſtabilis licet euaſerit poſtea periculū. quid aūt in bānitis noſtri tēporis. vide bal. ⁊ ang. ⁊ do. Jo. hic ⁊ glo. ⁊ bar. ⁊ que ibi dixi in. l. ⁊ militibus. C. de teſt. mili. vide etiā bar. j. e. l. §. quaten⁹ ⁊ hic tex. facit ad. q. papa ↄcedit epo φ poſſit teſtari de fructib⁹ eccleſie.

aui cum filius nō precedit vere vel ficte. ſʒ ab inteſtato ſuccedit vt ſuus ſi tempore quo teſtamētum deſtituitur proximus reperitur ſi in vita aui fuit conceptus. hoc dicit vſqʒ ad. §. ſiue autem. ¶ Nota iſtuʒ tex. φ ad hoc φ quis admittatur ad rumpendum requiritur φ ſit ſuus tempore mortis. ad hoc vt ſuccedat ab inteſtato: ſufficit φ reperiatur proximior tempore quo teſtamentuʒ deſtituitur. ſimile. ſ. ti. i. l. ſi quis poſthumos. §. i. ¶ Secundo nota nepotem conceptū poſt morteʒ aui nihil attinere auo ⁊ auo nō poſſe ſuccedere: quod itellige ex pſona ſua: vt. l. i. §. ſi qs proximior. vnde cogna. ſʒ ex perſona patris ſui ſi ei fuiſſet delata hereditas poſſet ſuccedere patri per equitatē tituli de his qui ante aper. tabu. ita tenet Dy. in diſtinctione magna quā ponit i. l. gallus. in ſi. ⁊ Cy. ponit i dicta. l. i. de his qui ante aper. tabu. ⁊. l. ſi quis filiū. de ioffi. teſtamē. ⁊. l. qui ſe patris. C. vnde li. hoc etiaʒ limito alio modo: quia nō habebatur vt nepos quo ad aui ſucceſſionem. quo ad alia ſecus: vt. l. paulus. §. paulus. de bo. libe. Bar.

Siue autem. Nepos apud hoſtes ſiue in ciuitate conceptus ſi preteritus reperitur teſtamentum rumpit niſi poſthumus ſit inſtitutus vel exheredatus. hoc dicit. Bartolus.

Ex. §. ſequenti.

¶ Aū ſententia trahat ſecum executionē.

Irritum. [a] Eius qui perdit ciuitatem vel libertatem vel vitam per ſententiaʒ teſtamētum rumpitur. Fallit in milite ſi ei per ſententiā a iudice reſeruetur. hoc dicit vſqʒ ad. §. eius qui. ¶ No. φ ſententia trahit ſecum executionem. ſtatim enim cum quis dānaſ ad mortem efficitur ſeruus pene anteφ̄ moriaſ. Ita dicunt canoniſte in ſententia excommunicationis. de quo no. in. l. ſi. C. ſi a non compe. iudi. ⁊ in capi. paſtoralis. extra de appella. ¶ Quero an iſtud hodie ſit correctum. Glo. dicit φ ſic qꝺ non eſt verum in his qui ſtatim debent mori. nā in eis nihil eſt imutatum: vt nota. in autē. hodie C. de dona. inter virum ⁊ vxoreʒ: ⁊. l. qui vltimo. j. de penis. dixi in. l. eius. ſ. de teſta. Dicitur hic in ↄſi. qua ratione. φ ſi miles voluit valere primū teſtamentū primū teſtamentū valet. ¶ Quero quid ſi non declarauit: lʒ hic iuriſcōſultus nō determinet: tamen credo φ eo φ permiſſum eſt ſibi teſtari φ ſi nil dicit teſtamentum eſt valdū: ⁊ nunφ̄ reprobaſ. nam caſus qui ſequitur non habet operari φ tollaſ teſtamentum: vt dicam. j. e. l. penul.

Ex. §. ſequenti.

¶ Bona militis qui non habet ſucceſſorem ab inteſtato debētur legioni. ⁊ idem de bōis clerici vt deuoluātur ad eccleſiam: ⁊ bonis alicuius artificis vt deuoluanſ ad collegiū illius artis.

Eius qui. Si dānatio ſuſpenditur p reſcriptionem principi factam teſtamentum non rumpitur etiā ſi reus decedat: niſi conſcius criminis ſe occiderit. hoc dicit.

vtruʒ etiam intelligaſ de pceptis ante licētiam. iſte text⁹ facit φ ſic. idē voluit pau. de caſt. in l. h condi tio filie. §. ſi ſic. j. de condi. ⁊ demō. ADDE φ pau. de ca. h inducit hūc tex. ad. q. vaſ ſalli vel emphiteote vēdētis ſine cōſenſu dn̄i: et deide denūciantis φ ſi dn̄s dederit licentiā φ videaſ remiſſa pena p hūc tex. tamē in cōtrariū ipe ↄcidit ſi dn̄s erat ignoraſ illius venditionis quia nō eſt veriſimile φ ſi ſciuiſſet penaʒ remiſiſſet. facilius eni remittit penā cōmittendā φ̄ cōmiſſaʒ. ⁊ ita dicit reperiſſe quoſdā vltramōtanos p iſtū tex. facit ſm ipſuʒ. l. ſi vero nō remunerandi. §. ſi poſt creditā. ſ. mā. Iteʒ dicit ſacere φ ſi pnceps concedit alicui vt poſſit facere molēdinū i ſlūine publico ſi hʒ iam factum poſſit illꝺ retinere abſqʒ diſtinctione ſciuerit vel ignorauerit qꝛ nō agiſ ↄ ei⁹ pıudicio. non ob. §. ſi poſt creditā qꝛ ppter naturā mādati nō pōt trahi ad preterita ſed futura. Itē dicit facere φ iudex poſſit reſeruare notario quē cōdēnat de falſo vt poſſit cōficere inſtrumētum de quo in. l. militib⁹. C. de teſta. mili.

b ¶ Eius qui. Admittatur collegium. no. φ ſi cerdo vel faber decedit nō relictis agnatis vel cognatis φ ſuccedit collegium cerdonū vel fabroꝝ ⁊ ſic de ſimilibus quod limita vt in auē. preterea. C. vnde vir ⁊ vxor. ⁊ in diſtincte h volunt doc. pferendā vxorē ſiue diuitē ſiue inopem. ⁊ quid ſi clericus decedat non extantibus propinquis. dic vt habetur in. c. ij. de ſuc. ab inteſ. ⁊ in. c. preſbyteri. de prebē. ⁊ per do. Jo. h. ⁊ adde quod no. glo. ⁊ bar. in. l. quo tutela. de regu. iur.
ADDE φ pau. de ca. dicit qꝺ hic. §. eſt arg. φ ſtāte ſtatuto φ poteſtas in ſi. officij per menſem nō poſſit aliquē abſoluere a pceſſu criminali φ poſſit abſoluenꝺ dū pnūciare qꝛ aliud eſt abſoluere aliud abſoluēdū pronūciare: vt no. i. l. i. C. ſi ad ꝟ. liber. ⁊ tale ſtatutū eſt ratiōale qꝛ officiales in ſi. officij faciliter abſoluūt vt captēt beniuolentiaʒ. glo. ē i. l. meminerint ſʒ bal. C. vnde vi.

cit. ¶ Nota φ bona militis qui nō habet ſucceſſorem ab inteſtato debentur legioni in qua militabat. ⁊ ſic eſt argumentum φ deficientibus cōſanguineis clerici: bona ſua deueniāt ad eccleſiā vt. C. de epiſ. ⁊ cleri. l. ſi quis preſbyteros. Item facit φ ſi artifex alicuius artis moriatur φ deficientibus omnibus prius admittatur collegium [b] illius artis φ̄ fiſcus. facit. ſ. de here. decu. per totum titu. ¶ Quero dicitur hic φ quidā philoſophi ſe occiderūt iactationis cauſa: dicit glo. vt fecit emphedocles. in quo conſiſtit [c] illa iactatio? Reſpondeo cum vltimum terribilium ſit mors vt oſtendāt ſe fortes ⁊ de nulla re timere: ideo ſe occidūt. ſed iſte actus nō eſt virtuoſus: quia ad hoc vt fortitudo ſit virtus requiriſ φ tendat ad debitū finē. quod hic nō eſt. Bartolus.

Ex. §. ſequenti.

¶ Licet appellatio a diffinitiua non recipiatur: tamen executio differtur.

Hi autem. Teſtamentum dānatoꝝ nō rumpitur ſi eſt appellatuʒ ſiue appellatio fuerit recepta ſiue non [d] niſi cum per appellationē executio nō differtur. h. d. ¶ Nota φ quando appellatur a diffinitiua: licʒ per iudicem appellatio nō recipatur: tameʒ executio debet differri. Secundo no. caſum in quo prius iudex punit. deīde reſcribit principi.

Quod ſi quis. Sententia nulla teſtamenti factionem non tollit. hoc dicit. ¶ Vel aliter: ſentētia que eſt irritanda alio modo φ̄ per appellationē niſi ſit ipſo iure nulla interim teſtamēti factionē tollit. hoc dic̄. ¶ Oppo. ⁊ videtur φ ſentētia teneat: vt. l. mors. §. iſte fere. j. de penis. So. intelligas φ hic fuit expreſſus error in ſentētia vt ibi plene dixi. ¶ Vltimo Dynus in. l. iij. §. ſi ſeru⁹. j. de acquiren. poſſeſ. format queſtionem an ille qui petit bānuʒ caſſari ex alia caſa φ̄ ex cauſa appellationis poſſit interim offendi. Et dicit ipſe φ ſic. In ↄtrium allego iſtū tex. dic vt ibi. Bar.

Ex. §. ſequenti.

¶ An teſtamētū reſtituti recōualeſcat ipſo iure.

Quatenus. Reuerſi ab hoſtib⁹ reſtituti per principeʒ teſtamenta conualeſcunt. hoc dicit. ¶ Nota dicit Jacobus de are. φ reſtitutio principis ⁊ poſtliminij equiparantur. ¶ Ad quod opponitur de. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantum in ſi. glo. ſ. titulo. i. ⁊ ibi per Dynum. Sol. equiparantur quantum ad confirmationem teſtamenti vt valeat ex nūc. ſcilicet a die reſtitutionis. non autem retrotrahitur reſtitutio ſicut poſtliminiū: vt ibi dixi. Et pbatur in glo. in. l. fina. C. de ſetē. paſſis. ¶ Quero hic dicitur φ teſtamentum reconualeſcat. an hoc fiat ipſo iure vel ſit opus φ de nouo declaret ſe velle. Gloſa dicit φ ipſo iure: vt. l. i. §. exigitur. j. de bono. poſſeſ. ſm tabu. ¶ Contrarium videtur in. l. qui ex liberis. §. teſtamento. eodem titulo: ⁊. j. de lega. tertio. §. filius. facit quod no. inſtitu. qui mo. teſt. infir. §. non tamen. ⁊ in hoc videtur reſidere Dy. Contrariuʒ credo. nam in

c ¶ In quo cōſiſtit. ⁊ iſta quomodo pbētur. vide h per bal.
d ¶ §. Hi aūt ſiue nō. not. φ lʒ appellatio p iudicē a quo nō recipiaſ nihilominus executio debet differri p illum vt etiaʒ dic̄ no. bar. in. l. i. ff. ↄ of ſi. ei⁹ cui mā da. ē iuriſdi. ⁊ facit. l. prouinciarū. C. ↄ ſer. ⁊ ad id qꝺ h habeſ vide gl. ⁊ qꝺ ibi p moder nos. in. l. pāthoni⁹. §. rei pduellioīs. de acqui. here. Et bal. in. l. addictos. i. ij. ⁊. iij. col. C. de epi. audi. nā lʒ gl. i. d. §. rei perduellioīs videaſ velle φ in crimie leſe maieſtatis poſſit appellari: ille tamē tex. facit i ↄ riū ad ideʒ ē tex. in. l. ↄſtitutiōes. j. de ap. itē crimē hereſiſ ſimonie ⁊ leſe maieſta. eqparātur iuꝝ no. p glo. ſing. i. c. i. ↄ teſ. i vi. ⁊ i gl. l. null⁹. C. ad. l. iul. maie. ſʒ i crimine hereſ nō appellaſ. c. inqſitiōis de here. i vi. ⁊ pro hoc ē tex. ſm vnā expoſi. arch. in. c. felicis. de penis in. vi. ⁊ ibi refert Jo. an. poſt arch. qꝺ ē ſpāle i cā leſe maie. φ ſi appelleſ ⁊ ſi hoc repiſ i aliqb⁹ miorib⁹ crib⁹. l. ↄſtitutiōes. ff. de appel. ergo forti⁹ in iſto. vide moder. in. d. l. cōſtitutiones.
ADDE φ bal. dicit φ ſi iudex faceret executionē in cā criminali deberet puniri cadē pena qua puniuit cōdēnatū etiā ſi cōdēnatus erat vere crimi

noſ⁹ ꝗ ſaltē habeat iuſtā defenſionē pendēte ap. pel. alle. tex. in. l. lex. j. ad. l. iul. repe. vbi iudex punitur vniformiter ſi puniat inocētē vel etiā nocē tē habentē iuſtā defenſionem ꝙ dicit pau. ꝯ ca. ꝑpetuo mē. ti tenēdū.

reuerſo ab hoſtibus non eſt dubium ꝙ teſtamē tum conualeſcat ipſo iure per fictionē poſtliminij. ergo eadē ratione idem in reſtitutione que ei equiparatur vt hic. ¶ Preterea dicit tex. conualeſcit: ⁊ ſic innuit ꝙ ipſo iure abſq; aliquo hominis facto. ¶ Ad ꝯtrariū reſpōdeo quādoq; aliquis mutat ſtatum volēs: vt ꝗ dat ſe ad arrogandum: tunc ſi recuperat primum ſtatum teſtamentum non reconualeſcit ſine noua voluntate vt in cōtrarijs. quādoq; quis mutat ſtatum inuitus. tunc ſi illum recuperat recōualeſcit teſtamē tum abſq; noua voluntate vt hic. Ratio ꝗ quā do inuitus nō videtur mutare voluntatē: ſecus ſi volens: vt. l. fideicōmiſſa. §. ſi rē. j. de lega. iij. ⁊. l. rem legatam. ſ. de adimen. le. Et per hoc apparet ſo. q. quā vltimo feci. ſ. e. l. §. irritum. ſ. ꝙ miles damnatus videtur perſiſtere in eadem voluntate: licet expreſſe non confirmet: quia inuit⁹ mutauit ſtatum.

Filii. Mutatione ſtatus in melius teſtamentū nō rumpitur. h. d.

n **Am ſi miles.** Rupto ꝓmo gradu qui valet iure ſpeciali. ſecundus qui dependet ex eo non rūpitur. hoc dicit. ¶ Oppo. ſ. e. l. nā ⁊ ſi ſub cōditione. ⁊ quod no. in. l. iij. in ſi. ſ. ti. i. So. hic ꝓmus gradus tenuit ꝺ iure ſpeciali tm̄: ibi de iure cōmuni. Iſtā rūſionem ponūt docto. in auc. ex cā. in. v. op. ⁊ ego dixi in ꝓma op.

c **Ertum.** Agnatione filij ciuilis rumpit teſtamentum. hoc dicit.

Filia. Preteritiōe filij vel nepotis emācipati teſtamentū nō rumpit. h. d. dicit tex. teſtamentū nō rumpit ſi pretereant: ⁊ hoc ipō iure: per cōtra ta. ſecus. ¶ Quero quid vult dicere tex. vna emācipatione. Hic vt in glo. ¶ Quero de quo nepote loquat hic. Reſpondetur loquitur de nepote ex filio. nepos enim ex filia non eſt in poteſtate: ideo non requirit emācipatio vel exheredatio.

s **I pater.** Per reuerſionē teſtatoris ab hoſtibus vel filij inſtituti teſtamētū nō rūpit. h. d.

s **I hinc.** Per ſecundas tabulas vacuas prime non rumpuntur. hoc dicit.

Ex. l. ſequēti.

¶ Que ſit ratio ꝙ poſthumus preteritus viuo teſtatore moriens nō rumpit teſtamētū: ſed moriens mortuo teſtatore ſic. Et an filius natus ꝑteritus moriēs viuo teſtatore faciat recōualeſcere teſtamentū. ⁊ qd ſi moriat mortuo teſtatore. Et an mutans ſtatū ⁊ illū recuperās faciat teſtamentū recōualeſcere abſq; noue volūtatis iudicio. Et an cū teſtamētum poſthumi preteriti recōualeſcit: vel etiā filij nati poſſit hereditas adiri de iure ciuili: vel ſit neceſſaria bonorū poſſeſſio ſm̄ tabu. Et an ſit neceſſaria bonoꝝ poſſeſſio ꝯ tabu. cū teſtamentū recōualeſcit recuperatione ſtatus: vide in ſi.

a Oſthu p m⁹. ruptum. Quid in aliqua alia diſpoſitiōe ꝗ vltima volūtate. vid bar to. in. l. ticia. §. ꝓpator. ꝺ lega. iij. ⁊ de itellectu hu

p **Oſthumus.** Teſtamentum ruptū^a poſthumi agnatione eo decedente viuo teſtatore recōualeſcit de iure ꝑtorio. Idē ſi filius iam natus ꝑteritus viuo teſtatore decedat vel impedimentū capitis diminutionis tempore mortis ceſſauerit. h. d. ⁊ eſt notabilis. l. ¶ No. ꝙ ſi poſthumus naſcitur ⁊ viuo teſtatore morit teſtamē tum in quo eſt preteritus recōualeſcat. Item ꝙ vbi filius natus eſt ꝑteritus ⁊ viuo teſtatore decedat ⁊ veniētes ab inteſtato ſunt inſtituti ꝙ recōualeſcat. ¶ Oppo. C. de poſthu. here. inſti. l. ij. So. ibi poſt mortem defuncti poſthumus deceſſit: hic in vita. Ratio quia quando decedit viuo teſtatore: teſtator poſtea preſumit decedere durante eadē volūtate ꝓpter quod teſtamentū reconualeſcit: que preſumptio nō poteſt adeſſe ſi poſthumus ſuperuixit patri: quia tunc patris voluntas erat iniuſta tempore mortis. ¶ Opp. j. e. l. qui vxorem. So. ibi deceſſit poſt mortem ſictam: ⁊ ſic ratio eſt eadē ſicut quando deceſſit poſt mortem verā. ⁊ hoc quod dico de decedē te poſthumo poſt mortē itelligo quādo deceſſit in tali etate ꝙ teſtamentū poſt mortē approbare nō pōt. ſi enim poſſet approbare ⁊ approbaret: eſſet idem quod in filio iam nato. de quo. j. dicā ⁊ plenius in. l. filio preterito. j. e. ¶ Oppo. inſti. de exhere. li. in prin. vbi dicitur ꝙ teſtamē tum non reconualeſcit filio decedente in vita teſtatoris. Sol. hic dicit glo. ꝙ ibi loquitur in filio iam nato preterito: hic in poſthumo: ⁊ rationē differentie collige ex dicta glo. ibi ꝓpter bonum initium. ¶ Sed contra hanc ſo. videtur caſus in hac. l. ꝟ. idem ⁊ circa. vbi loquitur de teſtamēto iniuſto. qui ꝟ. de neceſſitate intelligitur de teſtamento iniuſto ratione preteritionis iam nati. nā ſi eſſet iniuſtum ratione ſolēnitatis omiſſe: tunc talis defectus ceſſare non poſſet niſi de nouo fieret: vt. l. heredes palā. §. i. de teſta. Huius timore glo. videtur tenere ꝙ ꝟ. idē ⁊ circa. loquitur de filio iam nato preterito qui deceſſit poſt mortem teſtatoris ⁊ teſtamentum non dixit nullum vel forte cōfirmauit ſm̄. l. filio preterito. j. eo. vt hic patet in glo. paruula ſuper verbo iniuſtum. ¶ Alia eſt glo. ſup verbo data. inuit ergo glo.^b ꝙ filio iam nato preterito decedente in vita teſtatoris teſtamentum non reconualeſcit: ſed eo mortuo ſic. Idem no. in. l. ſi hereditas. §. qui filium. ſ. de teſta. tu. ⁊. j. de dona. l. ad eū. §. luci⁹. ⁊. j. de reg. iur. l. omnia fere. hoc non videtur verum. nam tota iſta. l. videtur loqui impedimēto ceſſante in vita teſtatoris: alias nō bene ſequeretur: idem ⁊ circa ⁊c. ¶ Preterea contra hoc eſt glo. in. l. ſi. de re. cato. vnde dico ſic i poſthumo preterito defuncto viuo teſtatore: nō eſt dubiū ꝙ reconualeſcit de iure pretorio: vt hic in prin. In filio vero iā nato viuo teſtatore preterito ſi quidem in teſtamento ſunt inſtituti veniētes ab inteſtato poſt filium vel cum ipſo filio: tunc teſtamentum confirmatur de iure pretorio. hic eſt caſus hic. Ita intelligitur. l. ſi. de re. cato. Si vero alij eſſent inſtituti tunc eo mortuo in vita teſtatoris non confirmaretur teſtamentū: vt inſti. de exhere. li. in prin. ⁊ ita loquūtur glo. pro hac parte allegate. ſed ſi deceſſit poſt mortē teſtatoris qd iuris ſit: dicam in. l. filio preterito. j. e. Ad predictam diſtinctionem an ſunt inſtituti veniētes ab inteſtato vel non. facit. C. de teſta. l. hac conſultiſſima. §. ſi quis aūt. ⁊. l. ſi duobus. §. ſi prius. j. de cōtra tabu. ⁊ tex. hic probat expreſſe. Vado ad induendū me vt vadā ad cōuentū dn̄i Bar. de ſaxoferrato. ¶ Oppo. ad id qꝺ dicit irritum quod intelligit glo. capitis diminutiōe: vt ſi ille defectus ceſſet ⁊ teſtator primū ſtatum recuperet teſtamentū reconualeſcat de iure pretorio: vt inſti. qui. mo. teſta. infir. §. nō tamen. ⁊ tex. innuit ꝙ hoc eſt verum demum ſi ſunt inſtituti venientes ab inteſtato. Contra imo ſi ſunt inſtituti extranei teſtamentū reconualeſcit: vt. ſ. e. l. ſi quis exheredato. §. quatenus. ꝓut loquitur de reſtituto. Huius timore iſta verba ſi bonoꝝ poſ

ius. l. vide ēt bal. in. l. ſi. in. x. col. in. ꝟ. ꝓmo quero. C. vn̄ legi. ⁊ ad ver. idē ⁊ circa. adde tex. in. l. etiā. §. falſus. j. ꝺ ho. libe. licet iſte tex. h̄ cō muniter reputet ſingu.

b ¶ Innuit ergo gl. Cōtra hāc opi. videt caſus in. l. i. §. ſi filius. de leg. iij.

ſeſſio data fuerit intelliguntˀ pluribus modis. Primo ꝙ intelligūtur de bo. poſ. contra tabu. que datur filio preterito tamē eā noluit: ⁊ ſm hoc exponitˀ ſi. ꝑ ꝗuis. ⁊ illa verba referuntˀ tm̄ ad id qȯ dixit iniuſtū nō ad id qȯ dixit irritū. Et hec lec. ponitˀ in glo. ſup ꝟbo irritū: ⁊ ſup verbo data. in prin. ⁊ qa videtur contra mentem illius. l. ꝙ verba ſi bonoꝝ poſſeſſio ⁊c̄. ad iſtum caſum tm̄ referantˀ: ideo alij dicunt ꝙ referuntur ad vtrunqꝫ. Ad ꝯtrariū rn̄dent qa ſubaudietˀ hic maxime: quaſi dicant idem ſi eſſent extranei inſtituti. Iſtud videtˀ deterius. ſ. ꝙ hic ſubaudiatˀ maxima. nam hic iuriſcōſultus nō poſuit verba ſine miniſterio. dic ergo qn̄qꝫ quis mutat ſtatum ſine ſui voluntate: tunc ſi eū recuperat teſtamentū recōualeſcit abſqꝫ noue volūtatis iudicio: vt. d. § quatenus. ⁊ ibi dixi. Qn̄qꝫ quis mutat ſtatū ſua voluntate tūc ſi eū recuperat teſtamentū nō recōualeſcit abſqꝫ noue volūtatis iudicio: vt. l. qui ex liberis. § teſtamento. de ſm tabu. ⁊ inſti. qui. mo. teſta. infir. § nō tm̄. qȯ fallit ſi in teſtȯ eſſent ſcripti venientes ab inteſtato. tunc enī abſqꝫ noue voluntatis iudicio cōfirmatˀ. hic ē caſus hic: qȯ eſt notandū. ¶ Op. dicitˀ hic ꝙ legata valeant. contra de. l. ſi quis teſtȯ. ff. de leg. ij. So. ibi teſtm̄ nullo mō valebat: hic valebat de iure pretorio. ¶ Op. extra glo. de lec. quā tenui in ꝟ. idē ⁊ circa. de. l. ſi filius qui in ptāte. s. ti. i. So. ibi precedebat teſtamentū validuꝫ de iure ciuili: ideo ſubſequēs teſtamētuꝫ nō potuit cōfirmari: hic vero intelligitˀ qn̄ nullū aliud teſtamentū precedebat. Ita intelligit glo. in. l. ſi quis euꝫ in fi. ff. de vul. ⁊ pu. tetigi in. l. cōtraria: tangā in. l. cum in ſecūdo. ff. e. Ego credo ꝙ iſtud nō ſit verū in caſu. l. noſtre: qa in ſecundo teſtȯ ſunt ſcripti veniētes ab inteſtato: ⁊ ſic primū rumpitˀ: vt. l. ſi duobꝰ. § ſi prius. ff. de cōtra tab. ſed. l. ꝯtria loquitˀ qn̄ veniētes ab inteſtato nō erant inſtituti: ⁊ iſta eſt vera. ¶ Quero dicitˀ hic ꝙ teſtamentū recōualeſcit an ex hoc poſſit adiri hereditas de iure ciuili vel an ſit neceſſaria bonoꝝ poſſeſſio ſm tabu. de iure ꝑtorio: qȯ eſt vtile ſcire. Nam aditio hereditatis pōt fieri perpetuo ⁊ vbiqꝫ: bonoꝝ poſſeſſio infra annū ⁊ corā iudice tm̄: vt. C. q admit. ad bo. poſ. l. i. ⁊ videtˀ ꝙ vtrūqꝫ poſſit fieri. ſ. peti bo. poſ. ſm tabu. per hūc tex. ibi bonoꝝ poſſeſſionē ſm tabu. accipere heres ſcriptus pōt. etiā videtˀ ꝙ poſſit adiri de iure ciuili ꝑ id qȯ ſubditˀ in tex. hereditatēqꝫ obtinebit: vt diuus hadrianus īperator noſter reſcripſit. ⁊ ſic videtˀ ꝙ eſt de iure ciuili ex reſcripto imperatoris. Cōiter oēs tenēt ꝙ h̄ eſt caſus in quo bonoꝝ poſſeſſio ſm tabu. ē neceſſaria: quod tenet glo. in. l. certū. C. vnde legi. idē azo in ſumma. idē glo. in. l. qui vxorem. ff. e. ⁊ l. ſi quis. de vul. ⁊ pupil. ⁊. s. de peti. here. l. i. Ideꝫ no. Roſ. in ti. de bono. poſ. ſm tab. Dy. idē in. l. gallus in diſtinctione magna. Idem Cy. in. d. l. certū. Ad hunc tex. rn̄deo ꝙ bono. poſ. detur ex reſcripto principis: qa princeps reſcribit ꝙ detˀ bono. poſ. ⁊ ſic obtineatˀ hereditas: ⁊ hec erit bonoꝝ poſſeſſio extraordinaria. de quo loqˀ ti. ff. vt ex. le. ⁊ ſe. cōſul. bonoꝝ poſſeſſio detur. Et predicta vera in teſtamento rupto agnatione poſthumi: poſtea cōfirmato ꝑ mortē poſthumi viuo teſtatore. Quero quid de teſtamēto iniuſto ꝑ preteritionē iā nati ⁊ ꝑ eius mortem cōfirmato ſm lec. quā tenui in ꝟ. idē ⁊ circa. an ſit neceſſaria bonorū poſſeſſio vel poſſit adiri de iure ciuili. videtˀ ꝙ poſſit adiri de iure ciuili qn̄ ſunt ſcripti veniētes ab inteſtato: vt. l. hac cōſultiſſima. § ſi quis aūt. C. de teſta. ſꝫ ibi loquitˀ de teſtamēto imꝑfecto rōne ſolēnitatis omiſſe: ſecus ſi rōne ꝑteritiōis: vt. l. ſi filius qui in ptāte. s. ti. i. dic ergo ꝙ hic hꝫ neceſſe venire ꝑ bono. poſ. ſm tabu. dicaꝫ clarius in. l. filio. ff. e. ¶ Quero circa id qȯ dicit irritum: an ſit neceſſaria bono. poſ. ſm tabu. Glo. in. d. l. certū. C. vnde legi. ⁊ Cy. idē Roſ. vidētur tenere ꝙ ſit neceſſaria hoc caſu bonoꝝ poſ. ſm tabu. vt. d. § nō tm̄. inſti. qui. mo. teſta. infir. ⁊ d. l. qui ex liberis. § teſtȯ. de ſm tabu. ¶ Sed ꝯtra hoc videtˀ. s. e. l. ſi quis filio exheredato. § quatenus. So. ibi in primo caſu teſtm̄ confirmatur per fictionē poſtliminij vel. l. cornetˀ. qȯ eſt de iure ciuili. Secūdo caſu cōfirmatˀ per reſtitutionē factā a principe que ē ſimiliter de iure ciuili. vnde ibi adiri pōt hereditas de iure ciuili. hic ꝟo fuit factū irritū teſtm̄ capitis diminutione: qa ſe dedit ad arrogandū ⁊ recuperauit ſtatum ſuū per mortē patris adoptiui: vel ꝑ emācipationē abſqꝫ aliquo principis facto: ideo teſtm̄ recōualeſcit de iure ꝑtorio: ⁊ ſic eſt neceſſaria bono. poſ. ſꝫ tabu. ¶ Item quero quid ſi fuit factū teſtamētum ſine ſcriptis. Rn̄deo tunc ē neceſſaria bono. poſ. ſm nuncupationē: vt. l. ij. C. de bono. poſ. ſm tabu.

Ex. § ſequenti.

¶ Si teſtamentū primū cōfirmatˀ ꝑ ſecūdū oīa que ibi ſunt ſcripta que poſſunt valere ſine heredis inſtitutione ſunt cōfirmata. ⁊ illa que heredis inſtitutionem requirūt trahuntˀ ad fideicōmiſſuꝫ ⁊ ī fideicōmiſſo venit heredis īſtitutio. ageturqꝫ ex ꝯfirmatōe nō ꝯfirmato.

Si paganus. Teſtamētuꝫ primū cōfirmatuꝫ ꝑ ſecundū valet iure codicilloꝝ. h. d. Oppo. ⁊ videtˀ ꝙ primū valeat iure directo quaſi tp̄e quo cōfirmauit primū illud feciſſe videatur: vt. l. ſi quis exheredato. § qua rōne. s. e. ⁊ ſic videntˀ inſtitui duo. ille qui eſt inſtitutus in primo ⁊ ille q eſt inſtitutus in ſecūdo ſolēni teſtȯ. So. dic ꝙ hic loqˀ in pagano qui videtˀ facere teſtamētū eo mō quo pōt: nec pōt decedere duobus cōditis teſtamētis. Item in iſto ſecūdo fuit heres ſcriptus ī primo nō fuit noīatus ſm ꝙ requiritˀ in. l. heredes palam. s. de teſta. ⁊ l. iubemus. C. de teſta. ¶ No. ergo ex predictis ꝙ ſi teſtamētum primū ꝯfirmatˀ per ſecūdū oīa que ibi ſunt ſcripta que poſſunt valere ſine heredis inſtitutione ſunt cōfirmata: illa que heredis īſtitutionē requirūt trahūtur ad fideicōmiſſum: vt hic. ¶ No. etiā ꝙ in hoc fideicōmiſſo venit heredis inſtitutio: ⁊ ſic facit ad illam. q. vtrum illa clauſula ſi nō valet iure teſtamēti valeat iure codicillorū: trahatˀ ad heredis inſtitutioneꝫ. dixi in. l. i. de iure codicillo. dicam in. l. codicillis. § fi. ff. de leg. ij. ¶ Quero ex quo teſtamēto ageretˀ: an ex cōfirmato: an ex confirmante. Dicit Dy. ꝙ ex cōfirmante: vt. l. ſi quis priore. ff. ad trebel.

p **Oſthumorū.** Filio ſublato de medio nepos tenet locum ſui ⁊ teſtamentū rūpitur ſi nō reperitˀ inſtitutus vel exheredatus. h. d. ¶ Op. ⁊ uidetˀ ꝙ talis nepos nō rūpit teſtm̄: ut. l. ſi qs exheredato. in prin. s. eo. So. hic ſupuixit poſt mortē: ibi an̄. ¶ Op. de. e. l. § ſꝫ ſi patri. So. ibi pater ſuperuixit exiſtens apud hoſtes. ¶ Op. de. l. pater filiū. s. de inof. teſt. ubi ille q aſſumpſit primū locū poſt mortē teſtatoris rūpit teſtm̄. Glo. dicit aliud in aſcendente: aliud in deſcendente: ut hic. ¶ Uel dic ꝙ ibi tenebāt eundē gradūª: lꝫ eēnt diuerſi ordinis: quia unus erat de aſcendētibꝰ alius uero de deſcendētibus. Iſte eſt difficilis paſſus ⁊ reintrat in illam. q. An ſucceſſoriū edictū habeat locū ī querela. de quo dixi in. l. in ſuis. s. ti. i. Tamē quātū ad ꝓpoſitū dico ꝙ in. l. pater filiū. pater q incipit tenere primū locuꝫ poſt mortē filij nō dicit nullū nec uenit ꝑ ꝯtra tabu. ſed uenit ꝑ querelā: qa eiꝰ ꝑteritio ꝓ exheredatione habetˀ. Et idē in nepote ſi filiꝰ fuiſſet exheredatus: vt. l. ſi qs filiū de inof. teſt. dixi in. d. l. in ſuis. s. ti. i. ⁊ pleniꝰ in. d. l. pater filiuꝫ. ¶ Quero an hec. l. ſit correcta eo caſu quo filius de medio ſubducitˀ ꝑ emancipationē. dic ut dixi ī. l. gallus. § ⁊ quid ſi tm̄. s. de liber. ⁊ poſthu. Bar.

a Poſthumorū. eundē gradū. vide Bal. ⁊ Barto. in. d. l. ſi qs filio. C. de inoffi. teſta.

s **Ita.** Legitur duobꝰ modis. Primo ſi exheredaui maſculum ⁊ natus ē maſculus nō rūpit teſtm̄. Itē ſi exheredaui feminā ⁊ nata ē femina: ⁊ ſic diuerſimode intelligitˀ. Secundo mō legitur ꝙ teſtator exheredauit ꝑ hec ꝟba: ſi filius maſculus natꝰ natave ſit: tūc ue: accipitˀ ꝓ et: ⁊ utriſqꝫ natis teſtm̄ nō rumpitˀ. ¶ Op. de. l. iij. § i. So. ut in gl.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

¶ Op. de. l. i. §. q̄re. ff. de uen. in poſ. mit. So. ut in glo.

q **Vi uxorem.** Statim cū poſthum⁹ naſcitur etiā patre vi
uo apud hoſtes teſtamentū rumpitur nec recōualeſcit
filio interim decedēte. h. d. ¶ Op. ſ. e. l. ſi quis exhere
dato. §. irritū. cū eni ſemel ē ruptū p captiuitatē ut ibi:
ergo amplius rūpi nō pot: ut. l. ſꝫ ꝛ ſi. §. poſt defectum
. ſ. e. So. ꝓpter ſpem poſtliminij ꝛ fictionē q̄ ſperabaꝛ
dicꝛ cōfirmari: ut. l. ſi qs exheredato. §. quatenus. ſ. e.
ideo qa in ſpe cōſiſtebat rumpiꝛ poſthumi natiuitate.
¶ Oppo. cū poſthumus decedat uiuo teſtatore teſta/
mētū ꝯfirmat de iure p̄torio: ut. ſ. e. l. poſthmus. in pn.
So. hic deceſſit filius poſt captiuitatē patris: ꝛ ſic poſt
fictā mortē ꝛ iō qa nō uideꝛ patrē potuiſſe uelle: iō nō
cōfirmaꝛ. Itē nō pōt ꝯfirmari iſtud teſtm̄: qa nō poſſꝫ
adiri: ut. l. nec nos. C. de capti. Bartolus.

Ex. l. ſequenti.

¶ Si conditio impoſſibilis adijciatur in ſecundo teſta
mento: an primum rumpatur.

c **Um in ſecundo.** Per ſecūdū teſtamentū
in quo heres ē inſtitutus pure uel ſub cōditiōe
primū rumpiꝛ niſi cōditio ſit talis p quā ſecundū teſta
mentū ſtatim reddaꝛ nullū. h. d. Primo ponit dictuꝫ.
Secūdo latius explicat materiā. Secūda ibi: multum.
Itē ſecūda ſubdiuidiꝛ: ꝛ euidēter patet ex lr̄a. ¶ Op.
ex teſtō quo filius iā natus p̄teritus poſſibile ē heredi/
tatē adiri: ut. ff. e. l. pxi. tm̄ p illud teſtm̄ primū nō tolliꝛ:
ut. l. ſi filius qui in ptāte. ſ. ti. i. Male ergo hic dicit te/
ſtamētū primū tolli p ſecundū ex quo heres pōt exiſte/
re. Glo. ſol. no. hoc verū qn̄ ex ſecundo pōt adiri here/
ditas de iure ciuili: ſecus ſi de iure pretorio tm̄ pōt bo.
poſ. peti: vt in ꝯrijs: quā glo. vide ꝛ ſigna. Itē no. i. l. ſi
quis eū. ff. de vul. ꝛ pu. qō doc. tenent. qualiter aūt intel
ligaꝛ dicam ſtatim in. l. ſi. ¶ Oppo. de. l. ſi meuia. ff. ti. i.
So. vt in glo. ꝛ dicā in cōtrario. ¶ Op. de. l. ſi ita qs. ff.
de leg. ij. So. ibi eſt verbū pōt qō lꝫ ſit p̄ſentis tēporis:
tm̄ eſt extēſiuū: vt ibi patet. ¶ Op. de. l. cū talis. §. pe. ff.
de cōdi. ꝛ demō. So. ibi erat cōditio de futuro lꝫ iplica/
ret aliqd de p̄ſenti: vt ibi dicam. Et glo. hic circa fineꝫ
dicit aliqua verba que ſunt corrupte ſcripta: ꝛ adde cuꝫ
allegat. l. cū tale. §. ſi. vult dicere. §. penul. dicit glo. ibi ñ
ad ea. hec glo. eſt corrupta vſqꝫ ad ſi. ꝛ dꝫ dicere nō de
ea que implicat cōditionē que ꝓ pte ē de p̄ſenti: ꝓ pte
eſt de futuro. Old. ¶ Venio ad vltimū ꝟ. quero ſi ꝯdi
tio impoſſibilis adijciaꝛ in ſecūdo teſtamēto an primuꝫ
rumpaꝛ. Io. dicit ꝙ ſic. Alij ꝯtra: ꝛ hoc ꝓut habetis in
glo. vel dic primū nō rūpi que eſt vera littera. Si eni di
ceret vel dic rūpi nō eēt noua opinio a precedēti ſꝫ ideꝫ
diceret. Videamus ergo q̄ ſit vera opinio. Iac. de are.
tenet vltimā ſcilꝫ ꝙ primū nō rūpatur: qa teſtm̄ in quo
qs īſtituit ſub ꝯditiōe īpoſſibili valet vt ex eo tm̄ de iure
pretorio poſſit peti bonoꝝ poſſeſſio: vt. l. facta. §. ꝙ ſi i
dāda. ff. ad trebel. ꝛ ſic primū non rumpiꝛ: vt no. ſ. e. l.
ſm Io. ꝛ ſic rephendit Ia. ex dictis ſuis. puto opi. Io.
eſſe verā. ſ. ꝙ primū rūpatur. Pro cuius declaratione
ſcias ꝙ q̄dā eſt ꝯditio impoſſibilis q̄ reijcitur de iure ci
uili: quedā q̄ reijciꝛ de iure p̄torio: vt. l. ꝯditiōes. de cō/
di. inſti. Eo caſu quo reijciꝛ cōditio a pretore: tunc tm̄
ſolum pōt peti bono. poſ. vt. d. §. ꝙ ſi in dāda. ſꝫ qn̄ cō
ditio reijciꝛ a iure ciuili non video qd repugnat qn de
iure ciuili poſſit adiri hereditas. Et iſto caſu indubitā/
ter eſt vera opi. Io. ſm ꝙ primū tolliꝛ per ſcōm: qa ex
ſecūdo pōt adiri hereditas de iure ciuili. Item eo caſu
quo cōditio reijcitur de iure pretorio. ꝛ ſic nō pōt adiri
hereditas de iure ciuili ſꝫ eſt neceſſaria bo. poſ. adhuc
opi. Io. eſt vera nec ꝯtradicit ei qō diciꝛ. ſ. e. l. in ſecun/
da glo. Nā qnqꝫ id ꝓpter qō teſtm̄ cōfirmaꝛ de iure p̄/
torio ſupuenit⁹ poſt mortē teſtatoris: ꝛ tūc ꝓpter illud
primū nō rumpiꝛ. ratio qa primū erat iā morte confir/
matū. Ita loqtur. l. ſi filius qui in ptāte. ſ. ti. i. cōiuncta
. l. filio. ff. e. ſperatur eniꝫ confirmari teſtm̄ per approba/
tionē filij poſt mortē. Qnqꝫ id qō eſt cā confirmādi te/
ſtamentū de iure p̄torio ſupuenit viuo teſtatore tūc p
tale teſtm̄ tollitur primū: vt hac. l. in ſi. ſm opi. Io. pro
bo p rationē. ſi per bo. poſ. ꝯtra tabu. que eſt de iure p̄/
torio ꝛ ꝯtra volūtatē defuncti aufertur hereditas here
di ſcripto. multo magis p bo. poſ. ſm tab. q̄ lꝫ ſit d̄ iure
p̄torio ē tamē de voluntate defuncti: ꝛ ſꝫ hoc glo. in. l.
ſi quis eum in ſi. de vul. ꝛ pupil. non eſt vſquequaꝙ ve
ra: ꝛ ibi dicam.

Ex difficili. l. ſequenti.

¶ An rupto teſtamēto ex cā preteritionis filij iam nati
legata ꝛ cetera cōfirmenꝛ per auc. ex cā: ibi. Secundo.
Et an auc. ex cā habeat locuꝫ in p̄teritione poſthumi:
ibi. Secundo. Et an habeat locum in preteritione q̄ſi
poſthumi: ibi. Tertio. Et an habeat locuꝫ rupto teſta/
mento p ꝯtra tabu. p̄terito filio emancipato: ibi. Quar
to. Et an habeat locū teſtamento reciſo per querelā p/
poſitam a filio exheredato: vel exheredato habito: ibi.
Quinto. Et quid veniat appellatiōe ceteroꝝ vt cogno
ſcatur q̄ cetera remaneāt firma rupto teſtamento: ibi.
Sexto. Qua vero actiōe petanꝛ legata ꝛ fideicōmiſſa:
ibi. Septimo. Et qd opereꝛ clā teſtamn̄ti ſi nō valet ꝛc.
ſi legata firma manent. Quo aūt iure teſtamētū irriteꝛ
ex cā preteritionis vel exheredatiōis per tres caſus vi/
de primū: ibi. Circa primū. Secundū: ibi. Circa ſecun
dum. Tertium: ibi. Circa tertiū. Et qualiter practicari
debeat nullitas teſtamenti: ibi. Quero ergo. Et an fi/
lius faciendo videaꝛ approbare teſtamētum in quo eſt
preteritus: ibi. Secundo. Et an ex teſtamēto approba
to poſſit adiri hereditas de iure ciuili vel ſit neceſſe pe
tere bonoꝝ poſſeſſio. ſꝫ tabu. de iure pretorio: ibi. Ve/
nio. Et an cū teſtamentū nō habet ſolēnem numerū te
ſtium poſſit approbari per venientes ab inteſtato: ibi.
Quero quid. Et an poſſit appobari teſtamentum non
ſolēne qō ſuſtinetur per. l. hac cōſultiſſima. itē ſi patitur
defectum preteritionis: ibi. Quero ſi. An etiā patre p̄/
terito approbante teſtamentum recōualeſcat: ibi. Que
ro quid. Et an ſi filius non vult dicere nullum poſſint
alij beneficio preteriti dicere nulluꝫ ſicut dicimus in cō
tra tabu. Vſurario aūt teſtm̄ faciente ꝛ nō p̄ſtante cau/
tionem an teſtm̄ recōualeſcat: vide in ſi.

f **Ilio preterito.** Iſta eſt ſolēnis . l. ꝛ eius mate/
ria multum incognita. Et breuiter hoc intēdit.
Filio preterito relicta in teſtamento non debentur niſi
filius ius ſuum omiſerit. h. d. ¶ Primo loquiꝛ quādo
filius preteritus nō omiſit ius ſuū. Secūdo qn̄ omiſit.
Secunda ibi: ꝙ ſi bonis. ¶ Ex prima pte no. ꝙ rupto
teſtamēto ex cā p̄teritionis nō debenꝛ legata nec fidei/
cōmiſſa nec libertates. vnde circa hoc primū notabile
habemus examinare ꝙ in hoc ſit imutatū p auc. ex cā.
. C. de libe. prete. ¶ Secūdo no. modū quo agit filius
preteritus qui vult dicere teſtm̄ nulluꝫ: nam petit here/
ditatē ab inſtitutis: vt ſi p̄teritus a fratribus parteꝫ he/
reditatis aduocauerit: ꝛ ſic videꝛ ꝙ ius dicēdi nullum
nō ſit iudiciū p ſe ſepatū a petitiōe hereditatis. ad hoc
qō no. C. de ordi. iudi. l. i. ꝛ Circa iſtud notabile habe/
mus examinare. ſ. qualr rumpiꝛ teſtm̄ ex cā p̄teritionis
vel exheredationis p quē modū: ꝛ qd in hoc ſit imuta
tum: ꝛ hoc circa primam partem. ¶ Ex ſecūda parte
no. ꝙ filius p̄teritus pōt approbare teſtm̄: ita ꝙ de eq/
tate valeat: ꝛ iſta eſt materia ꝓpria ꝛ ſingularis hic quā
examinabimus: ꝛ ſic habebim⁹ tres materias. ¶ Op.
ad primū. ff. de lega. preſtā. l. i. So. ibi in filio emācipa/
to p̄terito q de iure ciuili nō admittebaꝛ ad rumpēdū
vnde cū pretor eos admittat p bonoꝝ poſſeſſio. cōtra
tabu. ꝛ ſic grauat legatarios ſua equitate ꝯſeruat lega/
ta certis pſonis p illuꝫ titulū: hic ꝟo loquiꝛ in filio ſuo
p̄terito. ¶ Sed ꝯtra hoc op. de. l. ſi duo. de lega. p̄ſtā.
So. ibi qn̄ filius p̄terit⁹ nō dixit nullū: ſꝫ venit p cōtra

a c Um i ſecūdo ſupue. nit. adđ bar to. i. l. i. in vl ti. q. prin. in ꝟſi. vlterius quero qd ſi fili⁹ nō pōt. de vul. ꝛ pu. ſubſti.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tabu. Unde alius filius inſtitutus preſtat legata ſm di
ſtinctioné illius .l. ¶ Scdo op. C. de libe. pte. auc. ex ca.
Glo. dicit hic ꝙ hec .l. corrigiť hodie. nam rupto teſtō
ex ca pteritionis vel exheredationis debenť legata ꝛ fi
deicōmiſſa ꝛ libertates. Iſtud qd dicit de auc. ex ca ve
nit examinandū p multas .q. Primo vtrū rupto teſtō
pteritione filij iaȝ nati legata ꝛ cetera ꝯfirmanť p auc.
ex ca. Et dicit glo. ꝙ ſic. ꝛ ſic oēs .ll. antique huic ſimi
les corriguntur. Pro hoc facit qa auc. ex ca loqtur gene
raliter ꝛ in corpore vn̄ ſumiť. §. ſi talis. vbi tractat de te
ſtamēto facto filio q pterijt vel exheredauit parētes ſi
militer generaliter loquiť. ꝛ glo. tenēt hāc opi. hic ꝛ i .l.
vxoré. de ma. teſt. in vlti. glo. ꝛ in .d. §. ſi talis. ꝛ i .l. i. C.
de codicil. ꝛ in oībus glo. quas ibi allegabo cū loqť de
pteritione poſthumi. ¶ Preterea eadē eſt rō in pteri
tione q̄ eſt in exheredatiōe. nā ſicut in ca pteritionis ir
ritať teſtm̄ ipſo iure ita ex ca exheredatiōis ca nō inſer
ta. Sed oēs alij ſunt in ꝯtria opi. ꝙ hec .l. nō corrigiť: ꝛ
ꝙ auc. ex ca. nō habeat locū i pteritiōe facta a patre: ſȝ
dȝ intelligi in pteritione materna que habeť ꝑ exhere
datione. Ita tenet glo. in auc. vt cū de ap. cog. §. aliud
quoqȝ capitulū. idē Azo in ſumma de libe. pte. Dy. vo
in diſtinctiōe magna quā ponit in .l. gallus. nō dicit iu
ra antiqua in hoc corrigi. Do. Ja. bu. in curſu lectiōis
videbať idē tenere. ꝛ hoc ꝓbať in corpore vn̄ ſumiť. d.
auc. §. ſi aūt. ibi hec obſeruata nō fuerint nullis exhere
datis liberis ꝛc. de pteritis nullā mentionē facit: ꝛ iura
antiqua nō intelligūtur corrigi p noua: niſi quaten9 ex
primiť: vt .l. pcipimus. in fi. C. de appella. ¶ Preterea
ius nouū videť itroductū in fauoré filij: ſed hic nullus
eſt fauor filij: imo eſt odiū: qa tenebiť ad legata ad que
ante nō tenebať ergo ꝛc. Qō autē ſit in fauoré filij pro
bať i .d. §. ſinaūt. ibi: ne filij falſis accuſationib9 cōdē
nenť ꝛc. ꝛ hoc tenebat Pe. Sed Cy. fuit in ꝯtria opi.
nō tn̄ rn̄det ad dictas rōnes factas i ꝯtrariū: vt eas po
nit. Dico ꝙ paſſus dubius eſt ꝑpter opi. tantoꝝ viroꝝ
ꝛ h̄ paſſus ꝛ alij quos tangā in hac materia egēt decla
ratione imperiali. Credo tn̄ ꝑ declaratiōe iſtius qōnis
ſic dicendum ꝙ exheredatio pōt tripliciter ſic aſſumi[a].
Uno mō ſtricte: ꝛ tūc exheredatio eſt ab hereditate ex
cluſio expſſe ꝛ ſolēniter facta. Ita loqtur ti. de li. pte. ꝛ
.ś. ti. pxi. requiť eni ꝙ ſit facta exheredatio noīatim: ꝛ
ꝙ iteruenia͂t alia q̄ ponunť in .l. iij. §. ſi fili9 .ś. ti. i. Alio
mō aſſumiť exheredatio large: ꝛ tūc exheredatio eſt ab
hereditate excluſio facta tacite vel expſſe ſm volūtateȝ
teſtatoris: ꝛ hoc caſu nomē exheredatio ꝯprehēdit p
teritionē factā a teſtatore ſciēte ſe filiū habere. ꝓbatur
in .l. patrono. in pn̄. de bo. li. ꝛ .l. paulus. §. fi. e. ti. ꝛ .l. ſi
cut certi. ꝛ .l. ſi cū vel in vtero. C. de teſt. mili. Ille eni q
dat ſuā hereditatē alteri ꝛ de filio mēntionē nō facit ex
heredat eū tacite. Et ſi diceres dicte .ll. loquūtur in mi
lite in quo eſt ſpeciale ꝙ preterito habeatur ꝑ exhere
datione. Rn̄. ꝙ eſt ſpeciale i hoc ꝙ exhedatio pdicta
tacita valeat ſicut exhdatio q̄ expſſe facta ē a pagano.
In pagano vo talis tacita exhdatio nō valeret: ſȝ ſm
mentē teſtatoris vterqȝ tacite exhedat. Tertio mō di
ciť exheredatio largiſſime oīs ab hereditate excluſio
ꝛ hoc ꝯprehēdit pteritionē factā a teſtatore ſciente vel
ignorāte ſe filiū hr̄e: q̄ pteritio facta ꝑ exheredatiōe ē:
vt .l. ſi inſtituta. in fi. cū .l. ſe. ś. de inoff. teſta. Et ſi dicis
ibi ſpeciale in matre cui9 pteritio ꝑ exhedatiōe habeť.
Rn̄. ꝯcedo ꝙ ꝑ exhdatione valida habeť: ita ꝙ opus
eſt querela. ſȝ in aliquo habeť ꝑ exheredatione iualida
tn̄: qa lȝ verba excludant talē filiū ab hereditate: tamē
mens teſtatoris nō fuit ſic: ergo eſt triplex exhedatio.
Una largiſſima qn̄ ex verbis teſtatoris excluditur: non
tn̄ ex mēte teſtatoris tacita vel expreſſa. Secūda larga:
vt qn̄ nō excludiť expreſſe ſm verba: ſed facit ſm men
tem. Tertia ſumitur ſtricte ꝛ ꝓprie vt qn̄ ab hereditate
excludiť expreſſe ſm verba teſtatoris ꝛ ſm volūtatem.
Nunc ad ꝓpoſitū dico auc. ex ca. habet locum in exhe
redatione largo modo ſumpta: nō dico largiſſime que
exheredatio cōprehēdit preteritionē factā a ſciente nō
ab ignorante. ꝛ ſic diſtinguo. Aut filius eſt preteritus
a teſtatore ſciente ſe illum filium habere: ꝛ habet locuȝ
auc. ex cauſa. ꝛ corrigitur hec .l. Si vo preteritio fiat a
teſtatore ignorante: ꝛ tūc iura antiqua remanēt incor
recta[b] ꝛ legata nō debenť. Et hanc diſtinctionē probo
primo in corpore vnde ſumiť dicta auc. §. ſinautē hec
obſeruata nō fuerint. ibi enim annectit cām ne filij fal
ſis accuſationibus condēnenť ꝛc. que verba referunť
ad filiuȝ preteritū vel exheredatū inſerta aliqua cauſa:
licet nō vera: ꝛ ſic teſtatore ſciente. Deinde ſequiť alia
ratio ne circūſcriptionē aliquā in parentum ſubſtantijs
patianť ꝛc. Circūſcribere eſt per dolū aliquē decipere:
vt .l. i. ś. de in integ. reſti. ꝛ ibi no. De neceſſitate ergo
referť ad preteritionē factā a teſtatore ſcienter: quia ſi
ignoraſſet nullā circūſcriptionē poſſemus opponere: ꝛ
ſic rōnes .l. non adaptarenť. Ex rōnibus ergo illis ap
paret ꝙ verbū exheredatis: ꝯprehēdit pteritionē fcāȝ
a ſciente. hoc etiā ꝓbatur in .§. ſi tales igitur. ꝛ in .§. ſin
aūt hec obſeruata nō fuerint. vbi generaliter loquitur:
nec de exheredatione vel preteritione facit mentionē.
hoc etiā ꝓbatur in .§. ꝛ hec ſi quidē. qui ibi ſequiť: vbi
tex. dicit: ꝛ hec ſi quidē exheredationis vel pteritionis
pene quantū ꝛc. ꝛ ſic loquitur de preteritione. Et in ſe
quēti .§. diciť. ſola enim noſtre eſt ſerenitatis intētio ex
parentibus ꝛ liberis iniuriā preteritionis vel exhereda
tionis auferre ꝛ ſic loquiť etiā de preteritiōe: ſic eſt ve
riſſimile imperatorē intellexiſſe in pcedentib9 .§. ¶ Ex
predictis apparet reſpōſio ad illas .ll. quas allegaui in
contrariū. ſ. ꝙ in corpore nō ſit mētio de preteritione.
ſit enim mentio expreſſe: vt .ś. dixi ꝛ etiā tacite: qa vbū
exheredatus cōtinet talē preteritionē factam a ſciente:
merito in hoc ius antiquū corrigiť. Nō ob. quod diciť
ꝙ ius nouū introductū eſt in fauorē filioꝝ: quia fauor
filij eſt in hoc ꝙ in exheredatione debet inſeri cauſa: ſȝ
fauor teſtantis eſt ꝙ teſtamētū non irritať in totū: ſed
remanet validū quo ad antiqua capitula: vt probatur
in corpore vnde ſumiť dicta auc. vbi tex. dicit hoc aūt
diſponimus vt parentes ꝛ filios a teſtatoris iniuria li
beremus: vt .j. e. §. ſequitur. Unde conſtat ad vtriuſqȝ
partis vtilitatē ac cautelā preſentē .l. fuiſſe ꝓlatam: ꝛ ſic
patet in fauorē vtriuſqȝ dicta iura fuiſſe introducta: ꝛ
ſm hunc modū glo. que dicunt iura antiqua fore cor
recta dicunt verum. ſed ſi acciperes exheredationē lar
giſſime vt ꝯphēderet pteritiōeȝ factā etiā ab ignorāte
iura antiqua non corrigerenť. naȝ tex. in corpore intel
ligitur in preteritione facta a ſciente vt oſtēdi. ¶ Pre
terea ꝓbo: ſicut hodie rupto teſtamēto ex cauſa prete
ritionis conſeruanť cetera capitula: ita olim conſerua
batur totū teſtamentū militis non obſtante preteritiōe
ſed in milite adhibetur illa diſtinctio vtrum aliquē pre
terierit ſcienter vel ignorāter: vt .l. ſicut certi. ꝛ .l. ſi cum
vel in vtero. C. de teſta. mili. Et iſto caſu eſt vera opi. il
loꝝ q dicunt iura antiqua nō corrigi. ¶ Secundo ē vi
dendū an auc. ex cauſa. habeat locum rupto teſtamēto
ex ca preteritionis poſthumi. Quidā dicunt ꝙ ſic: ꝛ p
hoc corrigiť .l. i. C. de poſthu. here. inſti. ꝛ .j. de leg. ij. .l.
ſi quis facto teſtamento. ꝛ de fideicō. liber. .l. ſi pater. in
prin. Et h̄ fuit opi. Placē. ꝛ ꝓbat: qa illa auc. loquitur
generaliter ergo ꝛc. ¶ Preterea lȝ iura āntiqua loquā
tur in poſthumo. i. pariſicans poſthumū ꝛ iaȝ natum:
vt .l. maximū in fi. C. de libe. prete. tamē in iam nato de
terminatū eſt. ś. ꝙ corriganť ergo ꝛc. ¶ Preterea ſi
cut olim rupto teſtamēto per contra tabu. debebantur
legata certis perſonis: ita hodie debenť omnibus. ſed
in filio de iure antiquo nō fiebat diſtictio inter poſthu
mum ꝛ iam natū: vt .l. i. in prin. de leg. pſtan. bo. poſ. cō
tra tabu. petita. coniucta .l. i. j. de contra tabu. ergo ꝛc.
Alij dicunt: ꝛ diciť ꝙ fuit opi. Azo. vt ſcripta antiqua
referunt ꝙ iura antiqua in hoc non corrigantur. ſȝ illa

a ¶ Filio p
terito.
tripliciter ſic aſſu
mi. Nota ꝙ
tuplex ſit exheredatio.
adde bal. in
repeti. l. i ſuis in .xviij.
col. cū ſe. ś.
ti. i.

b ¶ Remanent incorre
cta. ſi exhere
datio vel pteritio fuit
fcā ab ignorante an habeat locū au
tenti. ex cau
ſa. adde bal.
in .l. in ſuis. i
repe. in .xxij.
col. ś. ti. i.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

loquũtur in poſthumo preterito.auc.ex cauſa. loquit in iam nato: quod fundat pluribus rationibus. primo quia in corpore non fit mentio de poſthumo: ergo ⁊c. ¶ Preterea quando quis natus eſt p̄teritus teſtm̃ eſt ſtatim irritũ q̃tum ad iſtitutionẽ ⁊ legata nũq̃ ceperũt dependere ex inſtitutõe. ſʒ qñ eſt preteritus poſthum⁹ tunc ab initio valuit teſtm̃ ⁊ legata ab eo dependere ceperunt: merito rupta inſtitutione vitiantur legata: vt.l. nam ⁊ ſi.§.ſi.ſ.e.⁊ no.in.l.iij.§.ſi.ſ.ti.i.⁊ Jaco.de are.⁊ do.Cy.tenent primã opinionẽ.ſ.ꝙ.ll.ꝯtrarie ⁊ ſimiles corrigunt.in hoc allegauit ꝓ ſe glo.in.l.generaliter .§.ex teſtamento.j.de fideicõ.li. ¶ Ego allego plures alias glo.ſ.in.l.bona.§.ſi.j.de cap.⁊.l.ſi pater.i prin.j. de fideicõ.li.⁊.l.i.ſ.de teſta.tu.⁊.l.ſi quis teſtõ.j.de lega.ij.C.de codicil.l.i. Et audiui Rai.tenentẽ hãc opi. Sed do. Ja.bu.cum legeret auc.ex cã: me audiente tenuit cõtrariũ per iſtam rationẽ: qa auc.ex cã. loquit in preteritiõe facta ex cã que nõ cadit in poſthumo: vt.l. ſi quis in ſuo.§.ligis.C.de inoff.teſta.ergo ⁊c. Ego dico diſtinguendũ eo modo quo.ſ. Aut p̄teritio poſthumi eſt facta ab eo qui ſciebat ſe hẽre vxorẽ pregnatem ⁊ ẽ vera opi.prima: ꝙ iura antiqua ſunt correcta quod probat ex corpore: vt.ſ.dixi.⁊ lʒ ibi non fiat mentio de poſthumo: tamẽ loquit generaliter de qualibet preteritione. Aut preteritio facta eſt ab eo qui ignorabat ſe habere vxorẽ pregnantẽ: ⁊ iura antiqua nõ corrigũt: quia tex.in corpore de hoc nõ loquit: vt.ſ. oſtẽdi. hoc probat in ſimili in.l.ſicut.⁊.l.ſi cũ vel in vtero.C.de teſta.mili.⁊.l.qui iure militari.j. de teſta.mili. ¶ Preterea certum eſt ꝙ donatio inter viuos nitit maiori firmitate q̃ legata. ſed certũ eſt ꝙ donatio inter viuos ꝓpter ſupuenientes liberos de quibus teſtator nõ cogitauit reuocatur: vt.C.de re.dona.l.ſi vnq̃.ergo multo magis legata. facit.l.tale pactuʒ.§.ſi.de pac. ¶ Preterea hoc perſuadet equitas. pone aliquẽ nõ habenteʒ filios feciſſe magna legata cõſanguineis ⁊ eccleſijs quẽ non eſt veriſimile feciſſe ſi de filijs cogitaſſet. nõ enim extraneos pretuliſſet ſoboli ſue: vt.l.cũ auus.j.de condi.⁊ demon.⁊.l.cũ acutiſſimi.C.de fideicõ. Et eodem modo ſi haberet aliquos filios tẽpore teſtamẽti poſtea ſuperueniſſent alij de quibus nõ cogitauit nõ eſt veriſimile ꝙ tot legata reliquiſſet: vt penul.l.in fi.C. de iure codicilloꝝ. Et ſic vno caſu eſt vera opi. Azo.⁊ eũ ſequẽtium. alio caſu pla.⁊ ſequẽtiũ. Rñdeamus ad quaſdaʒ rationes quas feci pro Pla.inquãtum concludunt cõtra Azo. ſpecialiter ad illaʒ rationẽ quã feci de ti. de le. preſtan. dico eñi ꝙ ibi nulla eſt differẽtia inter poſthumũ ⁊ iam natũ: ⁊ inter preteritionẽ factam ſcienter ſeu ignorãter: ergo ⁊c. Ratio: ideo enim conſeruat pretor legata per illum ti. qa facit iniuriã legatarijs dando cõtra tabu.eis qui nõ vocabant de iure ciuili: que rõ locũ hʒ ſiue ꝯtra tabu.dentur iam nato: ſiue poſthumo ſiue preterito ſciẽter vel ignorãter. hic cõſeruant legata ꝓpter tuendã voluntatẽ defuncti: que volũtas defuncti ceſſat quãdo preteritio eſt facta ab ignorante. Rñdeo ad rõnes factas per Azo. contra pla. Non ob. qȯ dicit Jaco.bu.ſ.ꝙ auc.ex cã.loquat in p̄teritiõe facta ex cã qȯ puto falſum. nam vt dixi loquit generalit in omni p̄teritione facta ſcienter ꝑ quã filius circũſcribit. Et tex. qui ex cã p̄teritionis ⁊c. expone.i.ex ipſa p̄teritione: ⁊ ſic intrãſitiue legit. ſimile in.l.i.C.de condi.inde. Uel dic ꝙ verba poſita in auc.ex cã.ſunt verba Guarnerij in corpore aliter iacẽt. ¶ Sed ꝯ opi. quã pono tã in iã nato q̃ in poſthumo op.de.l.ſi.j.de here.inſti. vbi qñ p̄teritio eſt facta ab ignorãte inſtituto vitiatur ⁊ legata firma remanent. So.ibi loquit qñ p̄teritus eſt aliquis cuius preteritio teſtamẽtũ nõ rũpebat: ſʒ inſtitutio rũpitur ꝓpter defectũ cauſe quã teſtator eandẽ putabat: q̄ cã reſpiciebat inſtitutionẽ ſolã nõ legatũ: merito legata firma remanẽt: qa in eis nõ ẽ defectus volũtatis: ſʒ i preſenti.q.ſecus vt dixi. ¶ Cõtra hoc etiã fortiter op.

de.l.cũ mater.ſ.de inoffi.teſta. vbi videt ꝙ debeat diſtingui totuʒ econtra. Ad id qȯ dixi.ſ. Aut p̄teritio eſt facta a ſciente: ⁊ ſic re ⁊ cõſilio: ⁊ tũc legata nõ debebãtur. Aut ab ignorãte ⁊ tunc debebant: ⁊ ita videt tenere glo.ibi poſita. Rñdeo ꝙ opi.glo.nõ eſt vera per rationes quas dixi.ſ. vnde teneas opi. Azo.ibi poſitã ꝙ dictũ in prin.l.corrigat ꝑ id qȯ ſequit: ⁊ tũc facit ꝓ illa opi. quã teneo qȯ ſatis placet. Uel dic ꝙ quãdo mater preterijt filium quẽ nõ credebat ſe habere ⁊ alium inſtituit filius hʒ duplicẽ viã ꝙ dicat inſtitutionẽ nullã propter defectũ cauſe: qa mater iȯ inſtituit extraneum: qa putabat ſe nõ habere filiuʒ: ⁊ tunc inſtitutio vitiat non legata: vt.l.ſi.de here.inſti. Aut vult irritare inſtitutionẽ tanq̃ p̄teritus ⁊ venire ꝑ querelã olim vel hodie: dicendo nullũ ipſo iure: ⁊ tunc legata totaliter non valebũt ita loquit finis dicte.l.cũ mater.⁊ qȯ.ſ.dixi. ¶ Tertio eſt videndũ vtrũ illa auc. habeat locũ in p̄teritione quaſi poſthumi: hoc eſt ei⁹ q ſubducto p̄mo de medio incipit tenere locũ ſui ſup.l.vellei. vtrũ ſi ꝑ p̄teritioneʒ talis poſthumi teſtm̃ rumpat illa auc.locum habeat. Glo.ſ.de teſta.tu.l.i.tenet ꝙ ſic. In contrariuʒ videt ꝙ talis poſthumus nõ fuit ꝑ machinationem p̄teritus nam teſtator ideo eũ nõ inſtituit: qa alius eum p̄cedebat: ⁊ ſic licite fecit: ita tenet glo. Ad contrariũ reſpondeo ꝙ hec machinatio videt: qa nõ eſt vſus conſilio.l. vellei.vt.ſ.ti.i.l.gallus.§.nũc de lege.⁊.ſ.e.l. poſthumorũ. ſicut eñi ille qui hʒ vxorẽ p̄gnantem ⁊ ventrẽ nõ inſtituit: ita qui hʒ nepotẽ ⁊ de eo nõ facit ſm̃ conſiliuʒ .l.vellei. circũſcribit enim ſaltem re ipſa. huic opi. cõſonat voluntas defuncti. ſi enim filiũ ſuũ grauauerat legatis: multo magis eſt p̄ſumendum ꝙ grauaſſet nepotem qui erat in vlteriori gradu. ¶ Quarto eſt videndũ vtrum auc.ex cã. habeat locũ rupto teſtõ ꝑ ꝯtra tabu. p̄terito filio emancipato. Glo.in.l.i.C.de bo.poſ.ꝯtra tabu.tenet ꝙ ſic. Idẽ.ſ.de vſufru.l.ſi extraneo. ꝓ hoc facit qa ſublata eſt hodie differentia emancipationis ⁊ patrie poteſtatis. Alibi glo. videt tenere cõtrariũ ⁊ ſic in p̄teritione emãcipati nil mutet: vt no.in.l.ſi filius.ſ. de mino. ꝓ quo facit: qa tunc ẽ ſublata differẽtia emancipatiõis ⁊ patrie p̄tãtis quãdo nullũ eſt factũ teſtm̃ ſʒ glo. vt no.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tm̃.ſ.ti.i.⁊.l.ſi emãcipati.C.de col.⁊.d.auc.ex cã. Ja.de are.lʒ ſit de illis qui tenẽt ꝙ in filio ſuo p̄terito iura antiqua nõ ſũt correcta tamẽ in filio emãcipato tenet ꝙ iura antiqua corrigant. nam tex.in corpore vt cuʒ de appel.cog.§.cãs verſi.ſi qualibet ex predictis.loquit de liberis qui pñt ab inteſtato ſuccedere. ſed q̃tum ad ſucceſſionẽ ab inteſtato nulla eſt differẽtia emãcipationis ⁊ patrie poteſtatis: vt in auc.de here.que ab inte.§.nullã: ergo ⁊c. Pro hoc addidit ipſe rõnem: qa eſt fauor filij emancipati. dic enim ipſo iure nullũ: nec neceſſe hʒ venire per ꝯtra tabu.⁊ ſtare ſub dubio litis. de hoc vtrũ dicat nullum vel veniat ꝑ ꝯtabu. dixi.ſ.ti.i.l.gallus.§.in oĩb⁹.⁊ dicã.j.tamẽ illã opi. puto verã ſi ponimus illã p̄teritionem factã ẽẽ a ſciente ſe filium habere: ſecus ſi ab ignorãte.⁊ ſic intelligo glo. dicte.l.i.C.de bo.poſ.ꝯtra tab. Nec ob. p̄dictis.j.de le.ij.l.iij. qa loquit de legatis relictis a p̄terito que nõ valẽt: hic de legatis q̄ legant ab inteſtato q̄ conſeruãtur rupto teſtõ ex cã p̄teritiõis: vt dixi in.d.l.ij. ¶ Quinto ẽ vidẽdum vtꝝ auc.ex cã. hẽat locũ teſtõ reſciſſo ꝑ q̄relã ꝓpoſitã a filio exhẽdato vel ꝓ exhẽdato habito. In hoc ſunt multe opi. nã Mar. dicebat ꝙ hodie nõ hʒ locũ q̄rela: ⁊ ſic nõ ꝓcedit q̄ſtio ⁊ legata remanent firma per dictam auc. cuius opi. reprobaui in.l.i.ſ.de teſta. Alij dicunt ꝙ hʒ locum q̄rela etiã hodie: tñ lʒ ꝺ iure antiquo teſtõ reſciſſo ꝑ querelaʒ legata nõ debeãtur. hodie ꝟo debent ꝑ auc.ex cauſa. ⁊ hoc tʒ glo.in.l.papinianus.§.ſi ex cã.ſ. de inof. teſt. ⁊.l.naʒ ⁊ ſi.§.i.e.ti.⁊.l.iure noſtro.§.ſi.ſ.de teſt.tu.⁊.j. de le.ij.l.cum filius.in prin. Tertij dicũt ⁊ iſta fuit opi. Azo.in ſumma ꝙ aut eſt teſtm̃ nullum ipſo iure: qȯ eſt

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

qn̄ cā nō ē iſerta in exheredatiōe: vt. j̄. dicā: ⁊ tūc hʒ locū auc̄. ex cā. aut cā fuit iſerta: ⁊ tūc q: oʒ teſtamētū irritari p̱ q̄relā ſm cōem opi. legata ⁊c̄. irritāꝛ: ⁊ iura antiq̄ nō corrigūtur. H̄ ꝓbaꝛ p̱ rōnem: q: qn̄ teſtm̄ ē nullū legata nō hn̄t dependētiā ab inſtitōe: ſʒ qn̄ ē aliqđ ſʒ irritaꝛ p̱ q̄relā ſecꝰ vt dicꝛ in ſimili in. l. nā ⁊ ſi ſub cōditiōe. ſ̄. e. ⁊. l. iij. i ſi. de libe. ⁊ poſthu. Quarti vt Hug. tenent iſtā opi. tn̄ rō eiꝰ diſplicuit. nā in eo q̄ dicit qn̄ teſtm̄ ē nullū legata valēt ē ꝫ. l. is q i ptāte. i p̄n. de le. p̄ſtā. In eo qđ dꝛ q̄ qn̄ teſtm̄ irritaꝛ p̱ q̄relā legata irritātur p̱p̱ ꝯpēdētiā ē ꝫ. l. nā ſi miles. ſ̄. e. ſuſtinēdo opi. Azo. dic q̄. l. is q i ptāte. nō ob. loq̄tur eni ſm iura antiq̄ ſm q̄ legata nō poterant valere a ſe niſi ex teſtō adireꝛ hereditaſ. hodie ſecus i caſu auc̄. vt. j̄. dicā. Nō ob. l. nā ſi miles: q: ibi teſtm̄ ab iītio valuit iuꝛ ſpeciali ñ cōi: vt ibi dixi. ⁊ ſic rō Azo. adhuc durat. Hug. tn̄ aſſignat aliā rōnē: q: vbi teſtator iſeruit cāʒ delinq̄t i duobuſ. ſ. i exheredādo ⁊ i iſerēdo falſā cāʒ. ſʒ qn̄ cāʒ nō iſeruit delinq̄t i vno tm̄: iō minus puniꝛ: ⁊ ſic quo ad iſtitutionē tm̄ teſtm̄ irriteꝛ. Iſta rō reprobaꝛ p̱ doc. Quid eni ſi inſeruit cām verā ⁊ p̱ heredē nō ꝓbaꝛ. Certe i nullo ꝺliq̄t: ⁊ i totū teſtm̄ irritaꝛ ſm oēs. Vn̄ fuit q̄nta opi. Ja. de are. q tʒ hāc opi. p̱ aliā rōem ſcilicet q̄ tex. i auc̄. ex cā. dic̄ irritū ſit teſtm̄: in corpore vn̄ ſumiꝛ dicit euacuato: ⁊ ſic itelligiꝛ qn̄ eſt irritū ipſo iure. Iſta opi. ñ plʒ. nā ꝟbū irritū nō eſt i corpore ſʒ in vno. §. dicit euacuato teſtō ⁊c̄. ⁊ i alio dicit reſciſſo. Et gl. intelligit ibi euacuato. ſ. p̱ ſniam: ⁊ ſic agebaꝛ q̄rela qđ pʒ: q: iſti ablatiui abſoluti reſoluūtur i cōditiōeʒ: vt. l. a teſtatore: ꝺ ꝯdi. ⁊ demō. Qđ ergo dicit euacuato teſtō. i. ſi teſtm̄ euacueꝛ. ⁊ hoc declarat in alio. §. vbi dicit reſciſſo. debes ergo ſcire q̄ auc̄. ex cā ſumiꝛ ex duobus. §. in vno loq̄ꝛ qn̄ pater p̄terijt filiū: in alio qn̄ filius p̄terijt patreʒ: ⁊ in vno dicit euacuato: ⁊ in alio dicit reſciſſo: vt dictū eſt. Vn̄ fuit facta ſexta opi. quorūdam q tenēt p̄dictā opi. ⁊ addūt rōnem: q: qn̄ teſtm̄ irritatur p̱ q̄relā irritaꝛ tāq̄ demētis: ⁊ ſic legata nō debenꝛ: vt. l. ticia. ſ̄. de ioffi. teſta. ⁊ i hac opi. videbaꝛ iclinare do. Jac. bu. dū legeret dictā. l. pōpo. §. ſi ex cā. poſtea qn̄ audiui eū legētē auc̄. ex cā nihil firmauit. iō iſta rō nō plʒ. nā lʒ oli teſtm̄ irritareꝛ p̱ q̄relā q̄ſi colore demētie: vt. l. hoc colore: de inoffi. teſta. tn̄ ille color hodie nō q̄ritur ſed irritaꝛ i totū. ita dicit ipſe qđ colligiꝛ i corpore vn̄ ſumiꝛ. d. auc̄. q̄ſi cā iſerta nō fuerit ꝟa. nō eni pōt dici demēs q exheredauit filiū ex iuſta cā quā putabat verā lʒ poſtea nō reperiebaꝛ ꝟa. vel nō ꝓbareꝛ. ⁊ hoc tʒ Ja. de are. i alia materia ſup̱ alio pūcto. Vn̄ fuit ſeptima opi. Dy. q tʒ totum ecōtra a p̄cedēti opi. dicit eni aut cā legitima ē iſerta ⁊ p̱ herede nō ꝓbata ⁊ habʒ locū auc̄. ex cā aut cā ñ ē iſerta i exheredatiōe ⁊ tūc teſtm̄ irritaꝛ in totuʒ: dicit ipſe qđ colligiꝛ i corpore vn̄ ſumiꝛ dicta auc̄. do. Cy. ſcribit in. d. auc̄. ⁊ audiui ipſū dicētē dū eā legeret q̄ pluries reſpexit in corpore ⁊ neſciuit illđ colligere. dicebat ēt q̄ multos interrogauerat q dicebāt idē. ſ. q̄ neſciebāt h̄ colligere ex corpore. mihi vꝛ q̄ Dy. hoc colligit ex altero de duobꝰ locis. p̄mo ex. §. ſinaūt hec obſeruata nō fuerit: ibi. ne filij falſis accuſationibus cōdēnenꝛ ⁊c̄. nā tūc dicꝛ falſa accuſatio qn̄ cā igratitudinis iſeriꝛ q̄ ꝟa nō ꝓbaꝛ. vꝛ ipſe colligit ex. §. ſinaūt hec obſeruata nō fuerint. in ſi. i ꝟ. in aliquo aūt negocio diſcrepātes ⁊c̄. vbi vꝛ hoc expſſe dicere ſi bene inſpiciaꝛ. Iſta opi. nō plʒ. naʒ lʒ ſit vna rō in corpore ne filij falſis accuſatiōibꝰ ꝯdēnenꝛ: q̄ cōpetit exheredatis cā inſerta: ſtatiʒ

❡ Vt colligitur. Iſtaʒ opi. ēt tenet glo. in verſi. totius ſubſtātie. in ſi. ⁊ ibi Oldr. ⁊ bar. ⁊ ang. in. d. l. maximū viciū: q: iniquū eſſet q̄ exheredatus admitteretur ad querelam defuncti eiꝰ iudicium impugnādo et q̄ legatuʒ ex eo teſtō cōſequatur eius iudiciū quo ad legatū approbando argu. ff. ꝺ inoffi. teſta. l. ſi pꝛ §. ſi. ⁊. l. vlti. in prin. ⁊. l. filiū. §. oībuſ de lega. p̄ſtā. quā opi. etiā ſequiꝛ Bar. in auc̄. ex cā i antepenul. col. ⁊ ibi bal. in pe. col. C. de lib. p̄te. et Bar. i. l. penul. C. de fideicō. ſed ange. tʒ ꝯ̄riuʒ i §. ſi. ad finē. i

tn̄ ibi annectiꝛ alia vel ne aliquā circūſcriptioneʒ in parentū ſubſtātijs patiaꝛ ⁊c̄. q̄ rō ꝯgruit exheredatis ſine cā ⁊ ēt preteritis a ſciente: vt. ſ̄. dixi. ❡ Preterea tex. dicit: ſinaūt hec obſeruata nō fuerint: ⁊ ſic loq̄tur generaliter ſiue nō fuit obſuatū illđ qđ p̄cepit de iſertiōe cāe ſiue nō fuit obſeruatū illđ qđ p̄cepit de ꝓbatiōe cāe. Non ob. tex. in ꝟ. in aliquo aūt negocio ⁊c̄. Nā ibi iperator ſic ꝓnūciauit q̄ reperiſt teſtm̄ eē falſū dolo ⁊ machinatiōe quorūdā fuiſſe ea cōpoſita cōperimus ⁊c̄. vn̄ magis h̄ ꝓnūciauit ex cā falſitatis q̄ p̄teritiōis vel exheredatiōis. Preterea lʒ tex. h̄ ibi dicat: expſſe tn̄ ibi fuit ꝓnūciatio p̄ncipiſ anq̄ fuerit facta ꝯſtitutio vn̄ ſumiꝛ auc̄. ex cā. Vn̄ ſic ꝓnūciauit iperator ſm iura antiqua: q̄ ꝓnūciatio eſſet hodie iniuſta ſʒ illā ꝯſtitutionē. Teneo ergo opi. gl. ſimpliciter: q: rupto teſtō ſimpliciꝛ p̱ querelā: vel alio quocūqʒ mō ex cā exheredationis legata ⁊ fideicōmiſſa remanēt firma p̱ auc̄. ex cā: q: ſemp̱ ē facta ſciente teſtatore: ⁊ ſic bn̄ hʒ locū ratio tex. vt dꝛ in p̄cedētibus dubijs. hoc tʒ glo. i q̄nqʒ locis q̄. ſ̄. allegaui. ❡ Sʒ ꝫ p̄dicta oppo. ex teſtō ex quo nō adiꝛ hereditas nō poſſūt deberi legata: vt. l. ſi nemo. de teſta. tu. ⁊ ꝺ re. iu. l. ſi nemo. Rn̄deo ꝫ. loquūꝛ qn̄ teſtm̄ nō irritaꝛ ex cā p̄teritiō[illegible] vel exheredatōis facta a ſciēte. rō pōt eē: q: qn̄ ex aliqua cā hereditas non adiꝛ vadit ad alios p̄ter ſpē ⁊ volūtatē teſtatoris vn̄ eoſ teſtator grauaꝛ nō cogitauit. ſʒ quādo irritaꝛ ex cā p̄teritiōis vel exheredatiōis facta ſciēter: tunc teſtator cogitauit grauaꝛ eū quē exheredauit vꝛ p̄terijt ſciēter inq̄tū poterat. ſi eni eū p̱uabat tota hereditate q̄ ſibi debebaꝛ multo magis p̄ſumit lex q̄ voluit grauare eū legatis: iō legata cōſeruantur. ❡ Sexto eſt videndū: dꝛ in. d. auc̄. q̄ teſtm̄ rūpitur q̄tū ad heredis inſtitutionē ⁊ cetera firma p̱manēt: quero q̄d ꝯtineꝛ appellatiōe ceterorū. Rn̄. ſubſtitutiōeſ directe p̱ q̄s nō ſucceditꝛ defūcto ſʒ pupillo vel forte filio mētecapto qđ dic vt dixi i. l. i. §. ſi. de vul. ⁊ pu. vbi gl. ⁊ Dy. tāgūt. Itē fideicommiſſa vniuerſalia legata ⁊ fideicōmiſſa paricularia tutele datōes: vt expreſſe dicitur in corpore vn̄ dicta auc̄. ſumiꝛ ex quo apparet q̄ nō ē ꝟa opi. Dy. quā ipſe ponit i. l. i. de vul. ⁊ pu. dū dicit q̄ ea q̄ nō poſſūt relinq̄ niſi i teſtō nō remanēt valida p̱ illā auc̄. nā tutele datio nō pōt relinq̄ niſi i teſtō: vt. l. i. ſ̄. ꝺ teſta. tu. ⁊ tn̄ p̱manet valida. Itē ex hoc dico q̄ ꝯſtitutō executoris remanet firma eadem rōe ſicut tutoris. Itē illud qđ eſt relictū i vi modi remanet firmuʒ cū vi legati obtineat: vt. l. ſi. C. de his q ſub mō. Itē ea q̄ ſūt relicta i vi ꝯditionis remanēt i eodē ſtatu i quo erāt ante p̱. d. auc̄. An autē id qđ debebat dari heredi iſtituto cā cōditiōis iplēde debebat dari filio p̄terito vel exheredato apđ quē remanet hereditas. Dic vt colligiturª ex. l. is cui j̄. de condi. inde. ⁊. l. quod cōditionis: de dona. cau. mor. ⁊. l. qui heredi. §. i. de condi. ⁊ demon. Item ſi erat grauatus heres ſub conditione ſi ꝺceſſerit ſine liberis: an filius p̄teritus ad quē vadit hereditas intelligaꝛ grauatus ſub conditiōe ſi deceſſerit ſine liberis ipſe vel cū deceſſerit heres ſcriptus. Dic vt dixi in. l. peculium. §. ſi. j̄. de le. ij. Item an inſtitutio de re certa conſeruetur: dic vt dixi in. l. ex facto: de here. inſti. iteʒ ſi aliq̄d erat relictum filio exheredato vel p̄terito qui rūpit teſtm̄ an illud conſeruetur: dixi in. l. maximū. C. de libe. prete. Cy. ponit in auc̄. ex cā. Mar. ſyl. diſputauit ⁊ tenuit q̄ ei non debetur: vt Cy. refert: quā opi. ego teneo per rōnes ſuas: pro hoc induco caſum. j̄. ſi quis o. ca. teſ. l. ſi nō ſolꝰ

auc̄. vt cū de appel. cog. ſʒ magis cōis opi. eſt cum Bar. ſed quidam alij dicebāt q̄ aut talis filꝰ incepit a petitōe legati ⁊ videtur teſtamentū approbare. ⁊ ſic poſtea nō poterit ipſum expugnare. aut incepit ab ipugnatione: et tunc reddiꝛ idignꝰ legato vt. l. pap. §. meminiſſe. ꝺ inoffi. teſta. vnđ iſta duo nō pn̄t ſimul ſtare q̄ filiuſ irritet iſtitutionē ⁊ deducat rē ad cāʒ inteſtati. ⁊ q̄ poſſit petere legatū ꝟtute. d. auc̄. ex cauſa. ⁊ hoc videꝛ ſentire Fulgo. in. d. l. maximū viciū. ſʒ pau. ibi dicit q̄ ſi videt quomodo iſtud ꝓcedat. nā nō eſt verū q̄ petēdo legatum videaꝛ teſtm̄ approbare: ⁊ cū non habeat neceſſe h̄ facere: imo ēt teſtō non valēte legata valent. ⁊ tūc demū petendo legatū approbare vidtur teſtm̄ q̄ſi ipſum legatū aliter conſeq̄ vel p̱ſeq̄ nō pōt niſi teſtō approbato ⁊ valido vt erat ꝺ iure veteri. ⁊ q vult vnū vult aliud. ſine quo illud haberi nō pōt. l. illđ de acqui. here. l. ij. ff. de iuriſ. om. iudi. hic aūt cū nō ſit neceſſe approbare lʒ impugnet p̱ hoc ñ redditur indignuſ legato poſtq̄ʒ lex reddit legata valida ēt teſtamēto expugnato. vnde verior ſibi videtur p̄ma opi. glo. poſita in dicta. l. maximum. cōtra Bar. ibi ⁊ h.

§.i.vbi legata que nō conſeruantur ex edicto ſi quis omiſ.cau.teſ.nō cōſeruantur ei qui viſus ē teſtm̄ inpugnare: expreſius videt̄ caſus.j.de le. preſtan.l.filius.et iſtud puto verū. ¶ Septimo ē videndū qua actione petūtur legata et fideicom miſſa ex iſto teſtō rupto ex cā preteritionis vel ex heredationis. Quidā dicūt actiōe ex teſtō. Alij dicūt cōditione ex.l.illa. Et iſta fuit opi. Hug.q̄ corrigitur in auc.ex cā:in vlti.glo.cy.tenet eam qđ probatur:quia quādo illud qđ per ſe eſt vtile confirmat̄ agitur ex cōfirmante nō ex confirma to:vt.l.poſthumus.§.ſi.ſ.e.et.j.ad treb.l.ſi quiſ priore.j.de here.inſti.l.ex aſſe.hoc tenebat pe.et dy. Alij dicūt q̄ agitur actione ex teſtō qđ tz ia.ð are.et Ja.bu.et hoc puto veriſſimū. Nam tex.in corpore vn̄ ſumitur.d.auc.dicit taq̄ nō reſciſſo id obtineat teſtm̄.et ſic apparet q̄ ipſum teſtamē tū ſit validū quo ad legata:vt ſic nō naſcatur cō ditio ex.l.pp teſtm̄:ſed ex ipſo teſtō roborato.l. vt.l.obuenire hereditatē.de ỽbo.ſig.et.ſ.ð pac. .l.legitima:vbi dicit̄ quādo Zctus.l.roborat̄ ori tur actio ex ipſo cōtractu.pro hoc videtur caſus expreſſus in.l.ſi.j.de here.inſti. Et ex his colligi tur determinatio.q.dicit ſtatutum q̄ teſtamēta mandentur executioni ſicut diffinitiue ſententie modo petūtur legata ex teſtō rupto ex cā pteriti onis vel exheredatiōis.ſi quidē peterēt̄ ȝditiōe ex.l.nō haberet locū ſtatutū qđ dicit q̄ teſtamen ta mandētur executioni. Si petūt̄ actione ex te ſtamēto:tūc haberet locū ſtatutum qđ dicit q̄ te ſtamēta mandentur executioni etc̄. Et ita fuit de terminatū p do. Thadeū de pepul.tunc do.bo noni. ¶ Ultimo eſſet videndum q̄ ſi teſtm̄ re manet validum quo ad legata ſi i teſtamēto eēt appoſita iſta clauſula ſi nō valet iure teſtamenti valeat iure codicilloꝝ:an dicta clauſula tūc ope retur aliquid:qđ glo.tangit et doct.in.d.auc.ex cā.et videtur q̄ nō:quia valet iure teſtamēti quo ad aliqđ.ſz dic vt dixi.j.de iure codicil.l.i. ¶ Su mus expediti de prima parte veniamus ad ſecū dam partez.dicitur hic q̄ ſi pteritus a fratribuſ aduocauerit.quero qđ ſi extranei eſſent ſcripti. glo.dicit idē p eandē rōnem.qz teſtamētū ē nul lum.licet ſit argumētū cōtra.ſ.e.l.poſthumus ℣.idem et circa.ſed ſm intellectū quē ibi dedi nō eſt cōtra. Sed circa glo.eſt videndū an extrane⁹ inſtitutus pōt eē idē.nā hic aduocauit a fratrib⁹ partē ab extraneis deberet aduocare totū:quan do in totum ſuccedit. So.intelligas hic extrane is.i.fratribus filijs emācipatis.alias fateor q̄ to tum aduocaret. ¶ Quero quo iure teſtamētum irritatur ex cā preteritionis vel exheredationis. Rn̄deo hic circa hoc ſunt opi.quia quidā dicūt hodie nō habere locum querelam.qđ ꝛprobaui

ſ.de teſt.l.i. Alij dicunt q̄ in preteritiōe mater na nihil innouat̄:qđ reprobaui.ſ.e.l. Unde oī bus omiſſis in hoc articulo ſm opi.quā teneo di ſtinguo vobis p tres caſus.primo qn̄ queritur ð deſcēdentibus preteritis vel exheredatis.ſecun do qn̄ ð aſcēdentibus.tertio qn̄ ð collateralib⁹. ¶ Circa primū dic aut fuit pterit⁹ vel exhereda tus a patre vel eius linea.aut auo paterno:vel ſi milibus.aut a matre vel eius linea.pmo caſu aut erat filius in ptāte:aut emācipatus.ſi in ptāte:et tunc eſt pteritus et teſtm̄ eſt nullū ipſo iure:et po teſt petere cōtra tab.vt.l.maximū vicium:de li be.prete.quod intellige ſi tenebat pmum locuz vt.d.l.gallus.§.et quid ſi tm̄.ſ.ti.i. Si vero fuit exheredatus:et tūc aut eſt inſerta cā legitima.a et oportet eū venire p querelaz inofficioſi teſtamē ti.et ſi quidē cā probabitur oīno ꝛpellit̄:vt i auc. de here.et fal.§.exheredatis.alias teſtamētū re ſcinderetur quo ad inſtitutionē tantū:vt.ſ.dixi ſi vero cā nō fuit inſerta.et tunc pōt dicere nullū vt in auc.vt cū de ap.cog.§.aliud.vnde cauſe in ſertio eſt hodie de ſubſtantia:vt no.ſ.de teſ.l.i. Si vero queris de filio emancipato:et tunc aut b fuit exheredatus:et tūc idē quod in filio in ptāte vt.ſ.dixi:quia aut cū cauſa aut ſine cauſa c ſi fuit preteritus ſine cā:et tunc idem quod in filio i po teſtate conſtituto:quia aut dicit nullū et pōt veni re per cōtra tabu.aut fuit preteritus cā adiecta. et in hoc differt emancipat⁹ a ſuo.ſuus eni dicit nullum et poteſt venire per contra tabu.vt dixi. emācipatus vero habet neceſſe venire per cōtra tabulas vt dixi in auc.de heredi.et falci.§.exhe redatos.et ibi glo. Secundo caſu quando pre teritio ſit a matre vel eius linea:et tunc nulla eſt differentia inter preteritionem et exheredatio nem.cū eius preteritio p exheredatione ē. Aut ergo eſt preteritus vel exheredatus cū cā et opor tet eū venire per q̄relam:vt inſti.de exhere.li.§. mater.aut ſine cauſa et dicit nullū:quia teſtamē tum deficit in ſuis ſubſtantialibus:cum cauſe in ſertio ſit de ſubſtantialibus:vt.ſ.dixi.et hoc in fi lio iam nato:in poſthumo vero non poteſt inſe ri cā.vt.l.ſi quis in ſuo.§.legis.C.de inof.teſta. et ſic ſemp dicit nullū. Contra pdicta facit.C.de inoffi.teſta.l.ſi maritus tuus:vbi ſi preteritio ſit cum cā habet locū querela. So.ibi loquitur i ex heredatione:vt ſi dicit gl.quod pz:quia ibi di cit competere querelā que cū iure dicendi nullū nō cōpeteret:vt.l.maximū.C.de libe.prete.et in ſti.de inoffi.teſta.§.cum aūt. Ex predictis ergo vides q̄ qn̄ per iura atiqua teſtamētū rumpeba tur ipſo iure et per iura noua nil immutat̄.ſz qn̄ filius hz neceſſe venire per q̄relam vel p ȝ tabu. tunc eſt hodie additū in fauorē filiorū q̄ per pa

a ¶ Cauſa legitima. Et legitime cāe enumerantur in.§.cauſas.in eo.auc. vt cū de appel.cog.p cui⁹.§.intellectu ȝſidera q̄ ille tex.enumerat iter alias cās iuſtas exheredatiōis illā videlicet ſi qs parētibus ſuis man⁹ in tulerit:et poſtea ſubdit ſi grauē et inhoneſtā iniuriā eis ingeſſerit.qz attē to q̄ in primis fecit mētionem ille tex.de filio interēte manus in patrem et poſtea pro alia cā enu merat ſi gra uem et inho neſtam iniu riam ingeſſe rit etc̄.q̄ ſuf ficit verbalē iniuriā grauē et inhoneſtaz inferri.ita di cit Jo.an.in c.ſi.ð dona. quē ibi alij ſe quunt̄ i intel lectu.d.c.ſi. dū littera di xit:ſi forte in eum impias manus igeſ ſerit aut ſibi atroces iniu rias etc̄.nā il la vltima ver ba debēt ſm Jo.an.et ali os ibi exēpli ficari in gra ui iniuria ỽ bali.nō autē i actu vulne randi vel fu ſtib⁹ cedendi qz hec cōpre hendebātur ſub illis ver bis impias man⁹ ingeſ ſerit:et p hec eſt reſponſuz ad.c.cū illo rū.ð ſenten. excō.adde.l. ptor.§.atro cē.cū.§.ſeq. et duabus.ll. ſequētib⁹.ff. de iniur.et.l. ſed ſi hac.§. pretor.de in ius vo.et ibi no. Guil.de cu.et Ange. vbi ponūt q̄ dicat̄ grauis vel grauiſſi ma iniuria.et p Hoſt.in ſū ma.ð ſen.ex cōi.§.qs poſ ſit ab hac.et p bar.in.l.ſi ſolū.§.ſi mā dato.ff.de in iu.et Bal.in .l.ſi magnuz C.qui accu. et Andre.de yſer.i.c.i.§. ſimiliter.i ti tulo quibus modis.feud. amit.et ſpec.in ti.de legato.§.nūc dicamus.ver.qđ ēt dixi.vbi dicit q̄ preter homicidiū et membri mutilatiōnē cōmittit̄ iudicātiſ arbitrio q̄ di catur grauiter offēdi:vt ē ēt dictū Inno.in.d.c.cū illoꝝ.ergo probatur in.d.§.cauſas.iūcta deciſione io.an.in.d.c.ſi.q̄ etiam ſi non interuene rit actualis percuſſio pōt dici grauis iniuria.ſi ergo pōt verificari tex.in d.§.cauſas.in verbali iniuria ſine dubio iſta iniuria verbalis ſufficere ð bet.puta quādo diceret filius patri proditor:et q̄ eēt dignus decapita ri.nā qđ cenſetur eſſe graue vel leue ex qualitate pene.l.ij.ff.de publi.iu di.l.auxilium.ff.de mino.et not.glo.in.l.ad ea.ff.de re.iur.et bar.in.d.l. nō ſolū.§.ſi mādato.de iniur.et in.l.leuia.ff.de accuſa.et dicit not.ange. in.d.l.leuia.q̄ ſi cōis opi.eſt in regione aliquod delictū eſſe leue.vt ē flo renti.pcutere cum pugno reputabitur leue et pari rōne econtra ſi repu tatur graue cenſebitur graue bene facit licet ipſe non alleget.l.accuſari. §.ſunt quedam.ff.de extraor.crimi.vbi delicta debent puniri ſm morez prouinciarum et eſt melior tex.qui ſit in iure ſz Bal.in.l.ij.in ſi.C.ð no xa.et ideo vtile eſſet ſemper probari q̄ cōi opi.in regione talis iniuria di cta in perſonam patris reputatur grauis et inhoneſta.et q̄ talis iniuria.ſ. dicēdo proditor et q̄ meretur decapitari ſit inhoneſta.patet in.l.turpia in prin.cū ibi not.de lega.i.diceretur etiam grauis iniuria ex eo q̄ predi ctum crimē iniuriarū cō miſſuz fuiſſet i foro vel the atro vt in.§. atrox.inſti. de iniurijs. et.l.ſed ē qđ. nis.ff.eo.ti. et eſſet etiā ſu ficiēs cā ex heredatiōis q̄ cuz viris veneficis et maleficis cō uerſaret̄ fili⁹ et ab eis didi ceſerit venena facere et ea fe cerit.vt i.d. §.cauſas.ibi dū dicit ſi cū maleficis vt malefic⁹ ver ſatur.nā ve nena mala cō ficere ē quid flagitioſū:et de genere p hibitorum et punibile:vt .l.qđ ſepe.§. veneni in ỽ. flagicioſe.ff. de ȝtrahen. emptio.l.ca pitalium.§. venenarij cū glo.ff.de pē. et ſit cautus aduocat⁹:qz oportet capi tulare et pro bare de ve neno malo. bona enim q̄ dam medica mēta ſūt.l.q venenū.ff.ð verbo.ſigni. et.d.l.quod ſepe.§.vene ni.alias dictū teſtis nō con cluderz:nec probaret.c. i preſentia. de probati. .l.neq̄ nata les.C.codez titulo.quin immo etiam q̄ cauſe eſſet ſimiles illis cauſis q̄ ſunt expreſſe.vt i dicto.§.cau ſas aut eam dem ſeu ma iorem ratio nem haben tes ſufficeret ad exheredationē ſignāter decidit.Guil.in auc.non licet.C.ð libe.prete ri.allegat tex.in.c.i.§.porro cuz ſequen.in titulo.que fu.pri.cau.benef. amit.hoc idem fuit de mēte bal.in.l.ſolo.C.de libe.cau.dum per illum textum in dicto.c.i.dicit equiparari filium poſſe exheredari:et vaſallum poſſe priuari feudo.vnde ſicut in priuādo vaſallum ſit extēſio ex idēpti tate rationis ad alias cauſas:vt ibi.ita videtur fieri poſſe in exheredatio ne filij.bene facit glo.in.l.ſi.C.de reuo.donati.quam ibi reputat ſingu. Saly.que vult q̄ etiam ex alia cauſa ingratitudinis non ſpecificata in di cta.l.finali poſſit reuocari donatio dūmodo illa alia cauſa ſit ſimilis.

b ¶ Et tunc aut etc̄. Adde quod not.glo.et Barto.in.l.gallus.§.in omni bus.ſ.ti.i.adde no.per Bal.in.l.ſi.in antepe.col.in ver.ſecundo quero C.vnde legi.et ibi Bar.

c ¶ Sine cauſa. Adde Bald.in repe.l.in ſuis.in.xxij.columna.ſ.titu lo.i.

trem inſerat cā legitima: alias teſtm̄ eſt nulluꝫ: ꝛ
predicta quātū ad modū rūpēdi ꝛ quantū ad ꝑ
ſtationē legatoꝝ: dic vt.ſ.dixi. ⁋ Circa ſcōm pn
cipale.ſ.qn̄ querimus de aſcēdentibus ꝑteritis
vel exheredatis dic: aut loquimur de matre vel
eius linea: aut de patre ꝛ eius linea. primo caſu
aut ꝑtereūtur vel exheredant ſine cauſa ꝛ teſtm̄
eſt nullū: qꝛ deficit in ſubſtantialibus: vt.ſ. dixi.
aut cū cā: ꝛ tūc ſiue ꝑtereant ſiue exherendent
idem eſt: quia ſemꝑ habēt neceſſe intētare que/
relam cū talis ꝑteritio,ꝑ exheredatione habeat.
vt inſti.de exhere.li.§.mater ꝛ licet ibi loquatur
in deſcēdentibus preteritis: idē in aſcēdentibus
vt.C.de inoffi.teſt.l.cū filiū ꝛ.ſ.de inoffi.teſta.l.
i. Si vero querit de patre vel eiuſ linea: ꝛ tūc aut
pater vel auus eſt preteritus vel exheredatus a
filio emācipato: aut a filio in ptāte ꝯſtituto .pri/
mo caſu aut ſine cauſa: ꝛ teſtm̄ eſt nullū: qꝛ defi/
cit in ſubſtantialibꝰ: vt.ſ.dixi. aut cū cauſa: ꝛ tūc
aut ē ꝑteritus: ꝛ habet cōtra tabu.vt.j.ſi a pa.qſ
fue.ma.l.i. aut ē exheredatus ꝛ habet querelam
vt.l.i.C.de inofficio.teſtamē.ꝛ.l. pater filiū: cuꝫ
ſimilibus. Si vero eſt preteritus a filio i poteſta
te conſtituto: ꝛ tūc aut teſtator teſtatur extra ca/
ſtrenſe vel quaſi ꝛ nō pōt: ꝛ ſic teſtm̄ eſt ipſo iure
nullū ex defectu pſone teſtātis: vt.ſ. de teſta.l.
qui in poteſtate.ꝛ.C.qui teſt.fa.poſ.l.penul. Si
vero teſtatur in caſtrenſi vel quaſi qḋ pōt Ol.va
riant naꝫ qn̄qꝫ dicūt ꝙ tale teſtamētū nullo iudi
cio pōt retractari. Ita no.in auc̄.ex cā.ꝛ.C.ḋ in/
offi.teſta.l.de inofficioſo.ꝛ.ſ.de inoffi. teſta.l.i.
Qn̄qꝫ dicūt glo.ꝙ teſtm̄ nō rūpitur ſed agit ad
legitimaꝫ ꝯditione ex lege: vt no.C.de epiſ.ꝛ cle
ri.auc̄.preſbyteros.ꝛ eo.titulo.l.cū lege.ꝛ i auc̄.
de ſan.epi.§.ꝑſbyteros. Qn̄qꝫ glo.dicūt ꝙ iura
antiqua corrigūtur in hoc: quia hodie teſtamen
tum filij ſuꝑ caſtrenſi vel quaſi ſubiacet q̄rele: vt
no.C.de inoffi.teſta.l.ſi.ꝛ.C.ad tertul.auc̄.i te/
ſtō ꝛ.ſ.de inoffi.teſt.l.pap.§.pap.ꝛ.j.ſi a pa.qſ
fue.ma.in rub.ꝛ hanc opi.tꝫ Iaco.de are.quod
mihi placet: ꝓbatur in corpore vn̄ ſumitur auc̄.
ex cā.nā.l.loqtur in filioſa.in caſu in quo pōt te/
ſtari.ſed nō pōt teſtari niſi in caſtrenſi vel quaſi.
ergo in illo caſu loquit. Hic ergo aut filiꝰ i ptāte
ꝑterijt vel exheredat patrē ſine cā: ꝛ teſtamētuꝫ
eſt nullū ipſo iure: qꝛ deficit in ſubſtātialibus: vt
ſ.dixi. aut cū cā ꝛ tūc aut preterijt ꝛ dicit nulluꝫ
aut exheredat ꝛ ē locuſ querele: vt.ſ.dixi in filio
preterito. ⁋ Circa tertium principale.ſ. qn̄ q̄ri/
mus de collateralibus: tūc aut de fratre ꝛ ſorore
aut de vlterioribus. Primo caſu aut de vteriniſ
tantū: ꝛ nullo modo admittūtur.vt.C.ḋ inoffi.
teſta.l.fratres in prin. aut de conſanguineis vel
vtriqꝫ cōiūctis.ꝛ tūc ſiue ſint ꝑteriti ſiue exhere
dati ſemꝑ veniunt ꝑ querelā duobus cōcurrēti/
bus.ſ.qn̄ turpis pſona ſit inſtituta: ꝛ ꝙ cauſe in/
gratitudinis ceſſent q̄ ponūtur in corpore ḋ nu/
pti.§.ingratitudineꝫ: probatur i.d.l.fratres.C.
de inoffi.teſta. ⁋ Quero ex ꝑdictis vides ꝙ te/
ſtm̄ irritatur vel ꝑ querelaꝫ vel per ꝯ tabu.vel ꝑ
ius dicendi nullū: practicā querele habuimꝰ.ſ.
in ti.de inoffi.teſt. practicā bo.poſ.per cōtra ta/
bu.habuimus in ti.de bo.poſ.cōtra tab. ꝛ dixi i
.l.i.§.ſi cā cognita.de bo.poſ. de iure vero dicen
di nullū nō habemus ſpecialē tituluꝫ. ⁋ Quero
ergo qualiter proponat iuriſcō. hic innuit aper
te ꝙ nō ſit neceſſe facere mētionē de nullitate te
ſtamēti: ſed ſimpliciter petat hereditatē ab inte/
ſtato.ꝛ ſi excipietur de teſtō replicabit de nullita
te vt hic dū dicit ſi preteritus a fratribus parteꝫ
aduocabit ꝛc̄. vide tex.expreſſum.C.de ordi.iu/
di.l.i. Et hec ē bona practica. cū aūt ipſo iure ſit
nullū nō eſt neceſſe ꝙ a iudice poſtuletur[a].vt.l.
que ſub cōditione in ſi.de cōdi.inſti. poſſet tn̄ ſi
qs vellet principaliter petere ꝙ teſtm̄ ꝓnunciet
nullū: ꝛ hoc fieret ꝑ officiū iudicis: vt dixi plene
in.d.l. que ſub ꝯditione. in ſi. dic vt ibi. ⁋ Expe
dita ergo ſecūda parte veniamus ad tertiā par/
tem. hic dicitur ꝙ ſi filius preteritus nō vult di/
cere nullū ꝙ teſtm̄ cōfirmatur. ⁋ Oppo. in hoc
teſtō ſunt inſtituti alij fratres ꝛ ſic veniētes ab in
teſtato: ſiue ergo ꝑteritus approbet teſtm̄ ſiue n̄
iſta voluntas dꝫ cōfirmari: vt.l. hac cōſultiſſima
§.ſi qs aūt.ꝛ.§.ex impfecto.C. de teſta. So. ibi
loquit in teſtamēto iperfecto rōne ſolemnitatis
hic in teſtamēto imperfecto rōne ꝑteritiōis. fa/
cit qḋ no.ſ.titu.i.l.ſi is q teſtm̄.ꝛ.l.ſi filius qui i
ptāte. qḋ dic vt dixi.j.de contra tabu.l.ſi duobꝰ
§.ſi ꝑus. ⁋ Secūdo op. in auc̄. vt cum ḋ ap.cog.
§.ſiue ergo: vbi dicitur ꝙ ſi hec obſeruata non
fuerint liberi equa lance vocētur: ꝛ qn̄ loquit[b] ḋ
liberis preteritis dicit ꝙ hereditas veniat ad ve
nientes ab inteſtato. ex hoc apparet ꝙ filio pre/
terito teſtm̄ rūpitur ꝛ lex ꝓcedat vltra diſponen
do de hereditate: vn̄ approbatio filij preteriti ni
hil videt ꝙ poſſit operari cōtra diſpōnem.l. pro
pter hoc Iac.de bel. dicit hodie iſtā.l. nō habet
locū liberis extantibus: qꝛ.l.ꝓuidit eis. Sed pu
to cōtrariū. nā titu. vt cū de ap.cog. nō venit ad
impugnandum teſtamentum principaliter: ſed
ad adiuuādū inquātū pōt. dico ergo ꝙ illa auc̄.
limitat per iſtā.l.ſ. ꝙ ex cauſa preteritiōis vel ex
heredatiōis teſtm̄ irritetur: niſi fuerit approba/
tum ꝑ.l.iſtā: vt.ſ.de legi.l.nā ꝛ poſteriores: ꝛ q
ſatiſda.co.l.ſciēdū: cōiūcta auc̄. offeratur.C. de
lit.conteſta. illud ꝯtra. tenēt glo.ꝛ colligit ex gl.
quas ibi allegabo. ⁋ Oppo.inſti. de exhe.li.in
prin. So. qḋ ibi dicitur teſtm̄ nō valet in quo fili
us eſt preteritus verū eſt ſi velit teſtm̄ dicere nul
lum: nō ſi ſemꝑ taceat: vt hic.ꝛ vide iſtā glo.ꝛ ſi/
gna q̄ icipit: vel deponēs ꝛc̄. ibi: n̄ ſi ſemꝑ taceat
ꝛc̄. innuit iſta gl. ꝙ filiꝰ ḋclarat iſtōnē ſuā ſi vult di
cere teſtm̄ nullū cū interi eſt aliqd: expreſſius in
glo.C.de bo.poſ.ꝯ tabu.l.ij. facit qḋ no.ſ.de te/
ſta.l.i.ꝛ hāc glo. tenet dy.in.l.gallus.in diſtictio
ne magna. Moderni dicūt cōtra ꝑ caſū ſi tab.
teſ.nulle extant.l.i.in ſi.ꝛ.ſ.ti.i.l.ſi. In quibꝰ di
citur ꝙ vno filio preterito alij filij ſtatim poſſūt
venire ab inteſtato: ergo interim teſtamētum nō
eſt aliquid: quia q̄diu eſt locus teſtamētarie ſuc
ceſſioni ceſſat ab inteſtato ꝛc̄. Et hoc refert Cy.
C.de poſt.here.inſti.l.ij. tenēt ergo iſti ꝙ requi/
ratur ꝙ filiuſ ꝑteritus approbet expreſſe: nec ſuf
ficiat ſi taceat. Ego dico ſic: qn̄qꝫ filiꝰ approbat
expreſſe: ꝛ tūc nō eſt dubiū ꝙ teſtm̄ cōfirmat: vt
hac.l. approbare autē expreſſe ē facere aliquem
actū per quē inducat abſtēſio ab hereditate pa
terna: vt tex.hic expreſſe dicit ꝙ ſi de bonis pa/
tris abſtineat ꝛc̄. qn̄qꝫ filius approbat teſtamē/
tum tacite: vt quia facit aliquē actū q non poſſet
ꝓcedere niſi teſtamētū valeret: vt petendo con/
tra tabu. nō enim pōt teſtm̄ reſcidi ꝑ ꝯtra tabu.
niſi preſupponat valere: ꝛ tūc videt illud appro
bare tāꝗ̄ teſtamētū ſic factum nō tanꝗ̄ bene fa/
ctū. ſic dicimus in domino appellāte a ſnīa falſi
procuratoris: vt.l.iij.§.falſus.j.rem ra.habe.ꝛ
hoc qḋ dico de filio probat.j.de contra tabu.l.
ſi is qui in ptāte.ꝛ.l.ſi duo. facit qḋ no.C.de bo.
poſ.cōtra tabu.l.ij.ꝛ de li.prete.l. maximū. Idē
ſi legatū ex teſtō acceptaret vel aliquod ſimile fa
ceret: vt.l.penul.ſ.de inoffi.teſta. quādoqꝫ filiꝰ
nō approbat expreſſe: nec tacite per aliquē actū

a ⁋ Poſtule
tur facit qḋ
not.bal.in.l.
ſi.C.ſi ma.
fac.adde.l.ſi
ne.C.de re.
pu.heredi.ſꝫ
verū intelle.
ctum.

b ⁋ Qn̄ loqui
tur No.opi.
Ia.de bel.q̄
facit ad,no.ꝑ
bar.i.l.ſi mi
norē.§.ſi.de
cōtra tabu.ꝛ
hic per imo.
i antepenul.
col.ꝛ no.ꝙ ꝑ
teritus a mi
lite ignoran
te nō pōt ap
probare te.
ſtamētū.hoc
reputat mira
bile Bal.i.l.
ſi cū vel i vte
ro.C.ḋ teſt.
mili.vbi dic̄
hoc eē nouū
idē fortiꝰ in
pagano. vt
ibi dixi.

a ¶ Scimus. nota ſingu. limitationem ad. l. ſuū. C. de iure ꝺlibe. Sʒ doc. oēs hic ʒ̄ bar. Saly. tamē in. l. i. in. iij. q. C. de poſthu. here. inſti. videtur tenere id qꝺ dicit Bar. hic ⁊ malc. fulgo. alias flori. etiam ⁊ moder. i. d. l. ſuum. ꝑ illū tex. tenēt cōtra bar. ⁊ idē bal. ʒ̄ bar. tenet in. l. certū in. xij. col. in ver. eſt ⁊ ſexto. C. vnde cogna. vbi oīno vide ⁊ idē bal. in. l. i. C. de u. ⁊ legi. ⁊ in. l. poſthumo ſin. i. col. C. ꝺ ʒ̄ tabu. ⁊ hic adde bald. in. l. ij. C. de poſthu. here. inſti. ⁊ in. d. §. ſi ipuberi.

b ¶ Poſſit adiri. An teſtm̄ approbatū ꝑ filiū preteritū ſic aliqꝺ de iure ciuili vel p̄torio. vide bal. in. l. poſthumo. l. ij. q. C. de cōtra tabu. ⁊ etiā in iij. ⁊ iiij. q: ⁊ in repe. l. i ſuis. in. xi. col. dixi in. d. l. poſthumo.

c ¶ Ultimo q̄ro. No. hanc. q. de vſurario. vide latiſſime ad h̄ no. per Ang. in diſputatione ſua incip. aſtenſis miles. ⁊ qꝺ no. Bald. in. l. i. C. de ſacro ſan. ecc. ī repe. ⁊ bal. i. l. vniuerſa. i prin. C. de p̄ci. impe. offe. hic alleg. ⁊ ꝙ nō cōfirmet teſtm̄ cōſuluit Frā. ꝺ rā. po. in cōſilio incip. albericus quondā hugonis. et ita refert ibi vidiſſe hiſ cōſiliū Joā. de lig. ⁊ approbatū ꝑ Joā. calde. ꝙ non confirmet. ⁊ ibi refert do. Frā. de rap. ſe hāc eandē partē tenere in lec. ⁊ difficultatē hanc dicit cōſiſtere ex intellectu. d. c. q̄ꝫ. q̄ꝫ. vbi colligit ꝙ talis p̄ſtatio cautionis aā teſtm̄ eſt de ſubſtātia ⁊ ſolēnitate in materia p̄ambula. alias teſtm̄ eſt nullū ipſo iure ſicut i his que dicimuſ de ſolēnitate ſnie quorū p̄poſteratio viciat ſm ea q̄ habētur in. l. prolataʒ. C.

ſed ſolum tacet. ⁊ tunc an per taciturnitatem inducatur approbatio teſtamēti ſūt opi. vt dixi dico ſi quidē filius tacet tamē facit aliquē actū per quē inducitur conditio vel īmixtio in hereditate paterna: tūc expreſſe videt dicere nullum: vt hic dū dicit ſi partē hereditatis aduocauerit. Jdem puto ſi bona hereditaria poſſederit eadem rōne. ¶ Preterea hic dicit ſi bonis patris ſe abſtinuit ⁊c. ſed q̄n ſe īmiſcuit ſecus. ſi vero nullū talem actū fecerit: tunc ſi quidē taceret tāto tēpore ꝙ preſcribat iuri adeundi vel immiſcendi de iure ciuili infra. xxx. annos nō eſſet dubium: quia paria ſūt quē excludi repudiatione vel tpe: vt. l. ij. §. expectanda. j. de bo. poſ. ſm tabu. Si vero tāto tpe nō taceat: tunc glo. videtur velle ꝙ ſi preteritus taceat per annum ꝙ ex tali teſtō debetur bo. poſ. ſm tabu. tex. eſt ⁊ glo. de carbo. edic. l. ſi impubes. §. ſi. ibi aut nō accepiſſet alias habet ʒ̄ tabu. vel ab inteſtato bo. poſ. ſm tabu. ⁊ ita intelligit ibi glo. ꝙ videtur rationabile. naʒ ex hoc teſtamēto ſic approbato daſ bono. poſſeſ. ſʒ tab. nō autē aditur hereditas de iure ciuili: vt. j. dicā ſed p̄tor tacentē per annū habet pro omittēte: merito ſuccedit edictū pretoriſ vt det bo. poſſeſ. ſm tabu. probatur in dicta. l. ij. §. expectandi. j. de bono. poſ. ſm tab. ¶ Cōtra hoc videtur. C. de iure ꝺlibe. l. ſcimus[a]. vbi ille qui repudiat bo. poſ. de iure pretorio: nō prohibeſ ſuccedere de iure ciuili ab inteſtato. quidam iſtam glo. reprobant. ſed ſi vis eam ſuſtinere non tamen eſt contra: quia ibi loquiſ quando aliquis repudiat de iure pretorio ex teſtō: nec ē aliquis qui poſſit ex teſtamēto ſuccedere. hic vero eſt aliquis qui pōt ſuccedere ex teſtamēto: vt. d. l. ſi impubes. §. ſi. ¶ Oppo. C. de poſthumis here. inſti. l. ij. Glo. dicit ibi in poſthumo hic in iam nato. hec nō videtur bona: quia facilius cōfirmatur teſtamētuʒ ruptum natiuitate vel agnitione poſthumi q̄ꝫ ruptum preteritione filij iam nati: vt. ſ. e. l. poſthumus in princi. dico ergo ꝙ in. l. contraria impubes deceſſit in tali ſtatu in quo nil intelligebat. vnde nō pōt ſibi iputari approbatio vel reprobatio: ſic debet intelligi quod no. ſ. e. l. qui vxorem. ¶ Op. teſtamentum nō pōt pēdere ex alterius volūtate: vt. l. illa inſtitutio. de here. inſti. ergo nō pōt pendere ex volūtate filij. So. non pōt pendere in alterius voluntatē a teſtatore vt ibi. ſed a lege ſic: vt hic. ¶ Uenio ad. q. ⁊ circa iſtam partem quero primo. vtrū ex iſto teſtō ſic approbato poſſit adiri hereditas de iure ciuili vel ē neceſſe ꝙ petaſ bono. poſſeſ. ſm tab. de iure pretorio. Quedam glo. tenēt ꝙ de iure p̄torio: vt. ſ. l. proxi. in. ij. glo. ⁊. j. de cōtra tabu. l. quod vulgo ⁊. C. de contra tab. l. ij. ⁊. ſ. de peti. here. l. i. vbi glo. hoc firmat. Jn contrariū: ꝙ poſſit adiri[b] de iure ciuili. innuit glo. j. de le. preſtan. l. ſi duo in glo. paruula dū dicit ſed adijt vel bo. poſ. petijt ⁊. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. ſi pater. quod patet: quia glo. in. l. certū. C. vnde legi. ponit oēs caſus in q̄bus hodie ē neceſſaria bo. poſ. ſm tabu. nec ponit iſtud dy. in diſtinctione magna quam ponit in. l. gall⁹. dicit ꝙ hoc teſtamētum valet de equitate: nec declarat pretotia vel ciuili. Sed in quadā ſua diſputatione determinauit ꝙ ꝺ equitate p̄toria ꝑ rōnem poſitā in gl. ſ. l. pxi. Jdeʒ tenet Roſ. de bo. poſ. ſm tabu. Jdē Cy. in. l. certum. C. vnde legi. Et iſtud videſ verū per rōnem poſitam. ſ. in. l. proxi. quia ſi hoc teſtm̄ valeret ꝺ iure ciuili: primū rūperetur qꝺ eſt ʒ̄. l. ſi filius qui i poteſtate. ſ. ti. i. qꝺ no. quia cum ſit neceſſe ſuccedi ꝺ iure pretorio eſt neceſſe ꝙ cognoſcatur bono. poſ. corā iudice infra annū vel centum dies vt. l. ſi. C. q admit. ab bo. poſ. ¶ Quero qđ ſi teſtamētum nō habet ſolēnem numerū teſtiuʒ an poſſit approbari per veniētes ab inteſtato. Dico ꝙ nō: vt. C. de teſta. l. nō dubiū. Rn̄. tunc enī approbatio filij valet q̄n teſtamētum rūpitur ei⁹ fauore: quia p̄teritus vt hic ſed ſolēnitas nō ē inducta fauore inſtituti: ſed iure publico: vt dixi in. l. nemo pōt. j. de leg. i. nam approbādo nō poteſt validari teſtm̄. ¶ Quero ſi teſtamētū habet ſolēnitatis defunctum: tamē in eo ſunt inſtituti venientes ab inteſtato. ſed contra talē defunctū ſuccurritur per. l. hac conſultiſſima. §. ſi quis aūt C. de teſta. Jtem eſt ibi defectus p̄teritionis: an poterit approbari. Rn̄. ſic: vt. d. l. ſi duobus. §. ſi prius. j. de cōtra. tabu. ¶ Quero hic loquitur in filio preterito: quid in alijs liberis preteritis. Rn̄. idem: vt. j. de le. preſtan. l. is qui in poteſtate. ⁊. l. ſi duo. C. de li. prete. l. maximū. ¶ Quero quid in patre preterito approbante: an teſtamētum recōualeſcat equitate huius. l. Jſte paſſus nō poterat eſſe cognitus iſto iure cū pater preteritus nō dicebat nullū: ſed veniebat per ʒ̄ tabu. hodie vero dixit nullū: vt dixi in diſtinctione precedētis ptis. vnde credo per equitateʒ huius. l. teſtm̄ ꝯfirmari eadem rōne: nil tamē reperio expreſſum. ¶ Quero ſi filius preteritus nō vult dicere nullū: an alij beneficio preteriti poſſūt dicere nullum ſicut dicimus in contra tabu. vt. l. ſi p⁹ mortem. in ſi. j. de ʒ̄ tabu. dic vt ibi dixi. ¶ Ultio quero[c] vſurarius fecit teſtm̄ ⁊ anteq̄ꝫ faceret vel i ipſo teſtō non preſtitit cautionem de reſtituēdo vſuras ſm formā. c. quāq̄ꝫ. de vſur. li. vi. poſtea p̄ſtitit illam cautionē: an teſtm̄ reconualeſcit. Jo. an. cum gloſauit ſextū librum dixit ꝙ ſic. poſtea videns ꝙ multi reprobant opi. ſuā per. l. i. §. ſed ſi filius. j. de le. iij. ⁊. ſ. de teſta. l. ſi filius quādo gloſauit clementinā in. c. de ſepul. dixit ꝙ teſtamentum reconualeſcit quo ad ſepulturam: ⁊ ita intellexit dictū ſuū in. d. c. q̄ꝫq̄ꝫ. de vſur. li. vi. do. Nico. de ma. anteq̄ꝫ fierēt iſte gl. diſputauit hāc q. ⁊ determinauit ꝙ teſtm̄ reconualeſcat: ⁊ vt tollantur oīa cōtraria dixit ſic. q̄nq̄ʒ teſtm̄ ab initio non valet: quia ille qui facit eſt inteſtabilis: ⁊ ex poſtfacto nō reconualeſcit: vt. l. i. §. ſi filius. j. de le. iij. ⁊ de here. inſti. l. ſi filius. Q̄nq̄ʒ teſtamentū nō valet ab initio ꝓp defectuʒ heredis inſtituti: vt quia eſt inteſtabilis paſſiue: ⁊ tūc idem. quod dic: vt. l. ſi alienum. §. in extraneis. de here. inſti. Quandoq̄ʒ deficit ab initio rōne ſolennitatis. ⁊ tūc idē ꝙ nō recōualeſcit. vno enī ꝯtextu debent adhiberi ſolēnitates: vt. C. de teſta. l. antiq̄tas ⁊. ſ. ꝺ teſta. l. heredes palā. in ſi. ē q̄rt⁹ caſus i quo teſtamentū non deficit propter defectū perſone teſtantis heredis inſtituti vel ſolēnitatis: ſed deficit ꝑ creditoreſ qui fraudantur: vt quando ille qui nō eſt ſoluendo inſtituit ſeruos: tunc tale teſtamentum potuit reconualeſcere ſi poſtea incipit eſſe ſoluendo: vt. C. de neceſſarijſ ſeruis heredi. inſti. l. i. ⁊. j. de here. inſti. l. qui ſoluendo non erat plu. ⁊c. Nunc ad propoſitum. c. q̄ꝫq̄ꝫ. extra

de ſentē. itē in. d. c. q̄ꝫq̄ꝫ ratio principalis fuit odiū. ſed in. ll. hic allegatis in ʒ̄riū vt hic erat fauor filiorum vel alterius. vtrū aūt heredeſ vſurarij ſatiſfaciendo faciāt reconualeſcere teſtm̄: certū eſt ꝙ nō. ita dicit bal. in. l. ſi hereditas. C. de teſta. ma. ⁊ ꝙ ſufficit ante mortē p̄ſtari cautionē tenet Bal. in. l. ſi. in. ij. col. C. ſi a nō cōpe. iudi. ⁊ de dicta cautōe ad. d. c. quāq̄ꝫ vide no. bal. in. l. pe. in ṽ. ſed dubitaſ. ⁊ ibi ponit q̄ſita de quib. hic ꝑ bar. dē execu. rei iudi. ꝑ bald. in. l. poſthumo C. de ʒ̄ tab. ⁊ ibi quid ſi poſt teſtm̄ ⁊ cautionē fecit vſuras. ſʒ an valeat ſtatutū ꝙ vſurariuſ poſſit aliter teſtari baldus ꝙ nō i. l. cōſulta. C. ꝺ teſta. ⁊ ad p̄dicta vid an ge. ⁊ imol. in d. l. q ſoluendo nō erat. j. de here. inſt. ⁊ Jmo. in. l. gallus. §. ille caſus. ꝺ lib. ⁊ poſth. i. iij. col. ꝑ Bal. i. l. arrogator ꝺ adop. ⁊ qꝺ no. Bal. i. l. humanitatis ī vlti. col. C. de impu. ⁊ h̄ adde Bal. i. l. iiij. C. vnꝺ legi. ⁊ i. l. gallus. §. et. ſ. ti. i. in. ij. col. ⁊ qđ ſi quis tempe teſtamēti nō erat vſurari⁹ poſtea effectus ē vſurari⁹: ponit Bald. in. d. l. gallus. §. etiaʒ. ſ. ti. i. ⁊ in. l. i. §. ſi filius. de leg. iij. vbi etiam de. q. de qua hic per Barto. ꝺ qua etiam per Bal. in. l. ex libera de ſuiſ ⁊ leg. ⁊ per moder in. c. q: i omnib⁹. ꝺ vſur. de iſta etiam queſtōe vide Ro. in dicta. l. poſthumo ⁊ Pau. de ca. in conſi. ccclxxxiij. ADDE videndū ad p̄dicta de vſurarij cautiōe q̄ ꝯſuluit bal. cōſilio. ccccxxiij. iiij. volu. ⁊ eiuſdeʒ bal. cōſilium ꝑ Gaſpar. de cal. ſubſcriptum. i. vol. conſi. xxv. in ſi. ij. col.

s I.ego.ſolutio ibi fuit.Et ibi dixi de hoc cõtrario.vbi gl.⁊ doc.laborant ⁊ iſtã ſolu.quã ponit hic Bar.ponit glo.in.l.cõtraria.⁊ eſt prima ſolu.quã dat ibi glo.⁊ iſtã ſequitur ibi Bar.⁊ eſt cõis ſolu.h ⁊ ibi.ſed Ja.de are.ibi dicit ꝙ iſta ſolu.diuinat ad iſtã.l.ideo tenet ſecundam ſolu.quã dat ibi glo.videlicet ꝙ ibi loquitur qñ inſtituti ſũt filij quibus eſt facta ſubſtitutio: quo caſu ſi euenit conditio ſubſtitutionis in pſona vni⁹ ð mente teſtatoris nõ videť eē ꝙ ſubſtitut⁹ admittatur ⁊ pferatur fratri ſupſtiti ſ; potius pferatur frater ſuperſtes illi ſubſtituto.l. cu; accutiſſimi. C.de fideicõ.l.cũ au⁹.ꝟ.ð ↄdi.⁊ dmõ:.l.luti⁹.ꝟ.de heredi.iſti.lo vltimo.h loqtur i extraneis quaſi velit ꝙ ſpeciale ſit in filijs.ſed iſta ſolu.non eſt vera:q; propter dictiõe; vterq;: poſitã in illo tex. iſta debet habere locũ in extraneis ſicut ⁊ in filijs.tertiã ſoluti.poſuit ang.i.l.heredeſ mei §.cum ita.ꝟ.ad trebel.ſ. ꝙ h loquiť i vulgari ſubſtitutione in qua ſi reqriť ꝙ vterq; decedat.l.cũ quidam.que ē.l.penul.C.de ipub.loqtur de pupillari ſed hec ſo.ñ eſt vera:quia ſi h facta fuiſſet vulgaris p ſignũ collectiuũ vterq; put ibi certe requireret ꝙ decederet vterq; inſtitutus put ibi: qñ nõ videť poſſe aſſignari ratio diuerſitatis iter vulgarẽ ⁊ pupillarẽ qñ eſſet facte per ſignũ collectiuum vterq; preterea hic tex.i ver.ſ; ſi ego.qui ver.obſtat illi legi loquitur i reciproca nõ in vulgari:⁊ p ↄñs forte poſſet dici ꝙ aliud eſt in recipro.ſubſtitutione de

de vſuris.li.vi.non facit vſurarium inteſtabilem ſed prohibet pſonis intereſſe tali teſtamenro dũ dicit nullus vſurariorũ teſtamentis interſit. Itẽ preſtatio cautionis nõ eſt de ſolẽnitate teſtamenti:quod patet:quia põt preſtari cautio ante teſtamentu; per plures dies:vt.d.c.quãq̃.Si enĩ eſſet de ſolẽnitatibus deberet fieri vno cõtextu: vt dictũ eſt.determinat ergo ꝙ dictum teſtamentum cõfirmetur cautione poſtea preſtita. ſimile C.de preci.impe.offe.l.vniuerſa.pro hoc optime equitas illius.l.vt.ſ̃.l.proxi.in prin.⁊ hoc reperitur quod poſtea Jo.an.poſuit in nouella ſuper ſexto in.d.c.quãq̃.

s **I quis heres.** Si extraneus inſtitutus incipiat eſſe ſu⁹ inſtitutio nõ viciatur.h.d.¶Oppo.glo.ꝟ.de cõtra tabu.l.non putauit.§.ſi quis emãcipatum.So.aliud in exheredatione que eſt res inepta in extraneo:vt.l.quidam cũ filium.ꝟ.de verbo.obli.Aliud in iſtitutione:que eſt res apta in extraneo:vt hic dixi ĩ .l.ſi filio.§.ſi.ſ̃.ti.i.

s **I ego.** Cauſa teſtati non trahit ad ſe cãm inteſtati ſi teſtator phibuit.ſec⁹ ſi ñ phibuit.h.dicit.Diuiđ. prĩo loquiť qñ teſtator duos iſtituit ⁊ cuilibet extraneũ ſubſtituit.Secũdo quando eos inuicem ſubſtituit.Tertio circa primũ caſum docet qualiter poſſit adiri hereditas.Secũda ibi.ſ; ſi ego Tertia ibi.in prima.¶Pro declaratione tex.q̃ro rationẽ iſtorum caſuum.Glo.dicit in primo caſu teſtm̃ rumpitur in totũ:quia reperitur perſona ſubſtituti a quo poſthumus ē pteritus.i ſecundo caſu nõ rũpitur:quia reperitur perſona a qua non ſit exheredatus poſthumus. hec ratio colligitur ex ſecunda glo.paruula in ſecũda parte.l.ſuper verbo puto.hec ratio non placet dy. dicit cũ exheredatio nõ poſſet fieri a perſona ſ; a gradu:vt.ſ̃.ti.i.l.iij.§.filius.dicit ergo dy.ꝙ ratio eſt:quia in ſecundo caſu non reperitur ali⁹ ſubſtitutus qui me coniũctum repellat: in prĩo ſic.⁊ ſic hoc caſu aliam partẽ habet in re accreſcẽdi:non iure ſubſtitutionis. Illud dictum declaro:quãdo teſtator dedit ſubſtitutum extraneu; videtur prohibuiſſe ius accreſcendi inter inſtitutum ⁊ ſubſtitutũ cum ſubſtitutus preferatur:vt C.de fideicommiſ.auc.hoc amplius.⁊.ꝟ.de bo.poſ.ſm tabu.l.ij.§.ſi duo.no.in.l.qui pater.ꝟ.ð acqui.heredi.merito vno mortuo vel repudiante alius heres non habet per ius accreſcendi. ⁊ propter phibitionem teſtatoris tacitam ſubſtitutus non habet:quia eius graduſ rũpitur.⁊ q; teſtator non põt decedere pro parte teſtatus ⁊ p pro parte inteſtatus:cum totũ teſtm̃ eſt ruptũ ⁊ hec eſt ratio prime partis:vt.ſ̃.ti.i.l.ſi poſthumus.ꝟ.nam ⁊ cũ duobus.Sed quando ſũt iſtituti plures ⁊ inuicem ſubſtituti per ſubſtitutiõe; teſtator voluit tollere ius accreſcendi:non enim voluit tollere ius coheredum:imo voluit augeť ⁊ ſic habent vtrũq; ius.vt.ꝟ.ð acqui.here.l.ſi qs heres.⁊ ibi no.⁊.C.de impu.⁊ ali.ſubſti.l.teſtamento.⁊ ibi no.portio ergo vnius deficiens vadit ad alium per ius accreſcẽdi.⁊ iſta eſt ratio ſecunde partis.In tertia parte ratio patet.nõ enĩ vnus poteſt adire contra alium:q; ſic adiret cu; dubitatur de viribus teſtamẽti contra.l.ſed ſi de

qua hic que nõ põt fieri p dictionẽ vterq;.qñ ſubſtitutio reciproca fit ð ipſiſmet heredibus inſtitutis:quia diciť ⁊ vos inuicẽ ſubſtituo:⁊ nõ põt apponi dictio vterq;:q; ſi vterq; decederet nullus remanebit ſubſtitut⁹ in.l.ↄ̃ria loqtur de pupillari que fieri põt p verbũ vterq;.q; i pupillari tertius datur ſubſtitutus illis duob⁹ ipuberib⁹ filijs inſtitutis:q; diciť ⁊ ſi vterq; fili⁹ pupillus i pupillari etate deceſſerit ſemproni⁹ heres eſto.addo tñ qđ põt dici ꝙ principiu; huius.l.obſtat illi.l.penul.inq̃tu; hic in prin.vult ꝙ poſſit euenire caſ⁹ ſubſtitutiõis ꝗuis in pſona vnius ſ.tercij eueniat cõditio ſubſtitutiõiſ vulgaris tñ.⁊ ſi in pſona alteri⁹.⁊ iſto mõ intelligendo remanet dubium quõ reſpondeť niſi dicať ꝙ hic ꝟ.ſed ſi ego venit ↄtinuatiue ad pricipiũ hui⁹.l.⁊ ⁊ ponit tñ caſum ſubſtitutionis reciproce ⁊ ð caſu iſtitutiõis nõ facit mẽtionẽ i ꝟ.ſed ſi ego.quaſi velit ꝙ illa ſubſtitutio reciproca cõtinueť cũ eođ caſu.⁊ ſic h ponunť duo caſus.ad primum caſum iquãtũ loqtur ð vulgari ⁊ videť velle tex.ꝙ poſſit conditio ſubſtitutiõis euenire in pſona vni⁹.eſt tñ difficilis reſponſio: ſ; in ſecũdo caſu in ꝟ.ſed ſi ego.de facili tollitur.i.ꝙ loqtur i reciproca.vt.ſ̃.dixi.

¶De hiſ q̃ i teſtõ delenť. Rubrica.

ſua.ꝟ.de acqui.here.¶Hiſ pmiſſis op.extra gl. cauſa teſtati trahit ad ſe cãm inteſtati:vt.l.i.§.ſi ex fundo.ꝟ.ti.ij.Sol.illud verum niſi teſtator phibuiſſet:quod hic feciſſe videť dando ſubſtitutum vt dixi.idem ſi alias prohibuiſſet expreſſe vt.l.quotiẽs.§.ſi duo.ꝟ.ti.ij.Et ſic habes ex predictis ꝙ teſtator põt prohibere ius accreſcendi tacite vel expreſſe.cõcordat.l.dominus.§.i.ſ̃.ð vſufruc.ſm vnam lec.Et predicta faciũt ad ĩtelligenda verba illa in teſtamẽtis.ſ.inſtituo illum ĩ certa re:⁊ ꝙ plus petere vel habere nõ poſſit.ð quo dicam in.d.l.quotiens.§.ſi duo.¶S; contra predicta op.fortiter de.l.quidam teſtõ.ꝟ.de vul.⁊ pu.vbi ſubſtitutione deficiente redit portio ad coheredes per ius accreſcendi. reſpõdeo qñ ſubſtitutio vitiatur alio mõ q̃ ex cã preteritionis loquinť cotrarium. ſed quãdo vitiať ex cauſa preteritiõis tunc procedit.l.iſta.ideo eni; preteritus rumpit:vt ſibi locũ faciat.vt.l.nam ⁊ ſi ſub conditione.in ſi.ſ̃.e.nõ autem rumpit vt ad alios vadat.Nunc redeo ad gloſam.¶Op. ad prin.ꝙ videatur exheredatus ab oibus gradibus:vt.l.iij.§.filius.ſ̃.ti.i.So.vt in prin.glo. ¶Op.ſecũdo ꝙ ſubſtitutus non vocetur niſi ambobus inſtitutis excluſis.C.ð impu.⁊ ali.ſubſti.l.penulti.So.ibi fuit facta ſubſtitutio vtriq; hic ſingulis.¶Oppo.ꝙ poteſt decedere p parte teſtatus ⁊ pro parte inteſtatus:vt.l.circa.ð inoffi.teſta.So.hic quãdo teſtamẽtum rũpitur natiuitate poſthumi:qui iõ rũpit vt ſibi locũ faciat vt dixi:⁊ ſic in totũ.ibi quãdo rumpitur p q̃relam ⁊ ſic facto iudicis:ideo non rũpitur vltra q̃ iudex voluerit.hoc tangitur in penul.glo.i.l. antiqui.ſ̃.ſi pars here.peta.¶Oppo.ꝙ admittitur inſtitutus.nã ſi vinco vincentem te vincam te.ſed inſtitutus vincit poſthumum qui eſt exheredatus ⁊ poſthumus vincit ſubſtitutũ:ergo inſtitutus vincit ẽt ſubſtitutum adeo ꝙ ex ei⁹ pſona teſtamẽtũ rumpetur:vt.l.de acceſſionibus de diuer.⁊ tempo.preſcrip.So.dicit glo.ꝙ fallit illa regula.dic de hoc vt ibi dixi.⁊ Cy.in auc. licet.C.de natu.li.¶Oppo.de iure codicil.l.ſ; cũ ea.So.dicunt quidam ꝙ hic loquitur quando inſtituti ſunt extranei:ibi quãdo filij ⁊ fratreſ Iſtam ſolutionem nec improbo nec approbo. dic vt ibi dicam.

l **Itius.** Teſtamẽtum inciſu; a teſtatore non ſane mentis non rumpitur.h.d.

¶De his que in teſtõ deleť. Rca.

Ex.l.ſequenti.

¶Stante ſtatuto ꝙ inſtrumẽta publica mãdentur executioni ſicut ſñie: an ſi mulier h; iſtrumẽtum in quo vir confeſſus ſit dotem poſſit petere execu.vigore tacite ſtipulationis.

q **Ue in teſtamento**

Primo ponit vnum dictum. Secundo exponit quodlibet verbum illius dicti p multas particulas.Secunda ibi.legi autem. Hec ſecunda pars ſubdiuiditur in multas particulas: vt.ꝟ.videbitis.ver.legi. hic exponit verbũ legi. ¶Et no.ꝙ legi intelligitur proſpici oculis que ſcripta ſunt.⁊ ſic apparet ꝙ ſñia non dicitur lecta ſm formam.l.ij.C.de ſen.ex peri.re.niſi quis ſcripturam oculis proſpiceret.¶Secũdo no.ð